

Mahjas Weefis

illustrets nedelas ſchurnals ſinatnei,
literaturai, mahtſlai un ſadsihwei.

N° 16.

1909. gadā.

Œnahl treſchdeenās.

Œaturs:

Kriſtigas tizibas pirmsahumi. Profefora
Dr. Eduarda Zellera.

Laukſtrahdneeku ſahkums un ſtahwoſklis
Widſemē. Dr. Adolfa Agthes.

Muſhu mahtſlas nahtotne.

Putnu mihlas dſeeſma. Felikſa Erbera.

Œahnis Duhta. Originalnowele. Iijas
Bangaſ un Fr. Meerkalna.

Apſkats: Walſts domes darbiba.

Daſchadas ſinas un paſinojumi.

Bildes: Liktena deemes. No P. Thumana.

Œidſtkioſks. Hamidija moſcheja. Turku
garidſneeziba. Œaunturku kara gabjeens.

Mahmuds Œheffets paſcha, turku ar-
mijas un ſlotes wirſparwehſneekſ.

Aboneſchanas maſſa

Ar weefuhtſchann ceſſſemē:

Rigā ſaneuot:

Ar weefuhtſchann aheſemē:

Par gabu	3 rbl. 50 lap.	Par gabu	2 rbl. 50 lap.	Par gabu	5 rbl. — lap.
" 1/2 gabu	2 " — "	" 1/2 gabu	1 " 50 "	" 1/2 gabu	2 " 50 "
" 1/4 gabu	1 " — "	" 1/4 gabu	— " 75 "	" 1/4 gabu	1 " 25 "

Numurs maſſā 10 lap.; Œatra adreſes maina 10 lap. Œubinajumi maſſā 10 lap. par weefſtejigu ſmaſku riubim.

II. Rīg. Krahj-Risdemu Sabeedriba

tagad atrodas

Sabeedribas pašchas jaunajā mājā

Aleksandra eelā Nr. 12

(Dzirnavu eelu stuhri).

Peenem noguldījumus no 1 rubla fablot un maksā 5—6 procentus; par tefošu reškinu 4 proz.
Noguldījumus ismaksā tuklit beš usteikšanasā.
Išfneebš aistrehnumus pret wehrtspapireem, obligacijam, galweneekem un perfonigu drošhibu.
Darba laiks no 10—2. Telefons 1388.

W a l d e.

Rīgas Rišchotaju beedribas sirgu škreeshanās

23., 26. un 30. aprīlī, 3., 6., 10., 14., 19., 21., 24. un 28. maijā, 2., 4., 7. un 11. jūnijā.

Dr. Kliorin,

ahdas un dšimuma šlimibās.
Ahršteshana ar Rentgena,
radiuma, Finsena, dšelsu un
šilgaisnu.

Dr. Simoufona gaišmas dšeedi-
naššanas eestahde

Aleksandra eelā Nr. 17.

Peenem ahdas, puššila un
weneristkus šlimneekus šawā privat-
šliniā, Terbatas eelā Nr. 7 (ee-
eja no Dširnawu eelas), no plšf. 9—11
un no 5—6 un beš tam otredeenās
no plšf. 7—8 walarā.

Dr. J. Kraukst.

Kaunuma, ahdas, šilistifšās,
puššila un dšimuma šlimibās i-
deenās no plšf. 9—1 un no 6—1/2 9 w.
No pulšf. 5—6 w. tif damas un
behrnus. Rīgā, Maršalu eelā 8,
tūwū pee Grehžneeku eelas.

Dr. Machtus.

Ch. Jürgensohn,

wihnu leeltirgotawa,

peedahwā

eekšdšemes un ahršemes wihnus,

kā ari konjaku „Royal“,

štipru wihnogu wihnu 50 kap.

šefošchās šilialēs:

Šuworowa un Dširnawu eelu stuhri,
Telgawas šhofejā Nr. 12,

Ahgenskalnā, Mescha eelā Nr. 4a,
Pestschal kunga namā,

Wehweru eelā Nr. 7, Bez-Rīgas stuhri.

R. Nebelsiecka pehzn.,

Kalku eelā 11, blatus krahstafet,

gumijas un
metala štempeli
grawuras,
klishejas un
krahšas

peedahwā lehti glš-
tafā iswedumā jau topfch 24 gadeem.

Kafijas ahr-dedsinatawa „NEKTAR“

peedahwā weenmehr swaigi
dedsinatū un maltu kafiju par-
lofi mehrenām zen. Ari nededsi-
natu-kafiju, tehju, zuku ru, u. t. t.
Leelā Aleksandra eelā 24.
Eeeja no Romanowa eelas.

Rīgas Pilshehtas Lombards.

No 14. majam 1908. g. libš 27. majam 1908. g. rešiblatas
leetas no Nr. A 136379 libš Nr. A 146079, tā šif rešiblatas leetas
Lombarda nobatā 1 no 14. maja 1908. g. libš 27. majam 1908. g. m
šiblu šimes Nr. 73545 libš Nr. 75092 (ja nebatu jau išpūstas wa
pagarinatas) nabšs 29. un 30. aprīlī 1909. g.

pulkšten 10 pr. pusdeenās,

Pilshehtas Lombarda telpās, Širgu eelā Nr. 12,

išuhtrupešchanā.

Pehdeleis terminsch preešā augššep šiblu raasinaššanas wa
išpūstšanas ir deena preešch išuhtrupeššanas. — Ušrupē panabšte pabo
šolijumi teel pehš šiblu šimes ušrabiššanas ismakšan.

Wifur
mušfu papirofi

„Majak“
20 gabl.
5 kap.

eemantofuščf leelu peekrišchanu wtnu
nepahršpehšama šabuma dehl, tadehl ta
wini no šabatas ruhptgi if
mekletas šabatas šgatawott

Sabeedriba
„Laterme“

Baltijas audeklu manufaktūr-sabeedriba

Rīgā. (fabrika Kengeragā). Rīgā.

Par fabrikas zenam pahrdod pašchu pahrdotawā

Kungu eelā Nr. 22

Linu un pakulu dšijas un wifadas audeklu prezes,
kā ar balinatus un nebalinatus deegus un fehnoreš.

Mahjas Weefis

Nr. 16.

Rīgā, 22. aprīlī 1909. g.

54. gada gahjums.

Kristīgas tizības pirmfahkumi.

Profesora Dr. Eduarda Zellera.
(Turpinājums.)

Bezafee uftati par Kristu wehl turas gluschi wezās derības analogijās: wīnsch ir mešjanistais praweets, zilweks, kuresch par wīsu zitu brunots ar deewīschko garu, kuream ustizeta Deewa augstata pilnwarā. Bet ziktahk war no- nahkt, ja to peenem, to mums skaidri gaischi leezina apokalipse. Ja sche ir fazits, ka Kristus ir tas „pirmais un tas pehdejais“, ja ir fazits, ka tas sawā rokā tura septinūs Deewa garus, ja tas teek apstihmets par Deewa wahrdu, kā radības fahkums, ja wīnam it skaidri un ne- pahxprotami teek peeschkirts Jehowa nosaufums (3, 12, 19, 12), tad sche par wīnu issaziti tik augsti eestati, ka te jau war eeraudst wīsu tšchetru personu dogmatiku. Tas nu protams tā naw; zif pahxspihletti ari wīsas schis ihpafchības ne- issfanetu, tad talschu pee gaismas apstātitas, tās wairaf neifsaka kā augstako preekschstatu par mešjasa godību un nosihmi un tās neifsaka neto, kas nebuhtu fastopams ari tāpat judu teologijā, pee kam nebuht naw domata kahda pahxzilwezifka daba. Kristus saužas Deewa wahrds, tadehk ka tas pasludina un ispilda Deewa lehmumus; wīnsch ir radības fahkums, tadehk ka ta no pascha fahkuma us wīna aprehkinata, tadehk ka wīna wahrds (kā rabinu faka) radītis pirms pasfaules; wīnsch nes Jehowa wahrdu, bet ne lai apstihmetu sawu dabu, bet nes to kā „jaunu wahrdu“, kā goda wahrdu, kuresch tam (3, 12, tāpat pehz rabinu no- stahsteem) kopejs ar isredseteem un debesu Jerusalemi. Wif schee nosaufumi ir waras un godības apstihmejumi, newis buhtības, un teek doti tee wehl tikai augstakam Kristum un newis tam, kuresch kā zilweks staigā starp zilwekeem. Domehr no wīsa ta redsams, zif leelā mehrā tas ari jau ar to pazelts pahx ziteem zilwekeem un zif weegli no tahdeem predikateem, kas pirms domati kā goda nosaufumi un amata wahrdi, wareja attihstitees tiziba us ta pahxzilwezifko buhtību, kam

tee doti. So tapat un tamlihdfigā fabrtā no „Deewa dehla“, kuresch pirms ir tīfai mešjasa goda nosaufums, mas pamasam attihstijuschees nostahsti par wīna pahrdabifko dsemdina- schanu, kas bes schaubam notizis wehl pirmajā gadu fīn- teni un us juhdu kristīgas semes; un tad ari brihnumeem, kuru sposchums drihsti ween aisklahja Jesus pateeso weh- sturifko tehlu, un tee bija sakrahjuschees tīfdauds, ka teem nenowehrschami wajadseja mest us wīna personu pahxzil- wezifku spihdumu, zif mas ta ari pate par sewi sneedsās pahri par scho praweetifko tihpu; bija jau pawifam ne- eespehjami eedomatees, ka ihstu zilwezigu buhti to, kas debesis fehsh pee Deewa labās rokas un no tureenes atnahks fodit tos dshwus un miruschus. Un pateescham jau Hermas „Ganā“, kahdā juhdu kristīgo rakstā, kas fazerets otrā gadu fīntena beigās, fastopam preekschstatu, ka Deewa gars pee Kristus neween tā, kā pee ziteem praweeschēem, pilda un apparo zilweka garu, bet istaisa wīsu wīna garigo buhtību, eeedams zilweka meesās, kā wīna dwehsele; un wehlat stingri ebjonitifkas klementinifkas homilijas leel weenai un tai paschai personai parahditees pirms kā Adamam un ziteem wezās derības wihreem, lai beidsot ar Kristu dabutu sawu galejo tehpu. Wehl stipraki dshinuti paleelinat kristo- logifkos preekschstatus flehpjas pawilifkā usstatā par kristīgo tizību. Ja kristīga tiziba pehz sawa satura un mehrka naw zehlusēs no juhdu tizības, tad ari wīnas dibinatajs, tā Pawils domaja, newareja zeltees no juhdu tautas: meesgi tas gan wareja buht Dawida dehls, bet wīna garigai per- sonibai wajadseja zeltees no kahda augstaka pirmzehlona (Rom. 1, 3). Ja ta ir pawifam jauna tiziba, nesalif- dshinami zehlata par juhdu tizību, gluschi zitadu wirseenu, tad ari Kristu newar stahdit us weenadas patahpes ar juhdu praweeschēem. Ja Kristus nosihme bes kahdas isfchirības

atteežas weenadi us wifū zilwezi, ja, pat wifū zilwezes wehšturi (1. Kor. 15, 21. Rom. 8, 21), tad ari wifūch war buht tikai zilweks, tā tad idealais zilweks. Un luhf us tahda redses stahwokka tas teef nostahdits no Pawila. Kristus schim apustulim ir debefu jeb pneumatiskais (garigais) zilweks, jaunās zilwezes zilts tehws, Adama garigais prettehls (1. Kor. 15, 45. Rom. 1, 3, 5, 12.) un wairaf nelā weenā weetā tas nepahrprotami aifrahda, ka wifūch scho debefu zilweku ari usluhfo kā no debefim nahfufūchu, ne kā tahdu, kas zehlees wehl tikai zaur dšimschanu. (Gal. 4, 4. Rom. 8, 3. 1. Kor. 15, 47. 2. Kor. 8, 9.). Turpretim tas preefšstats, ka wifūch ari jau preefškristigā laikā rofnajis, kā deewifūka eedwefma un kā tahda jau darbojas lihdfi pee pafaulēs radifchanas, schis domas, kas isteiktas 1. Kor. 10, 4. 9, 8, 6. naw drofchi peerahdamas par Pawila uskateem, ja ari farakšitajs pirmejā no abām schim weetam, alegoriski istehlojot wezjuhdu wehšturi un otrā weetā zaur runatniskām paralelem starp Deewu un Kristu aifraujas ar tahdeem isteizeeneem, kuzi stingri nemot leef to domat. Wehl tikai Ebreju grahmata un wehlat Zilipeefchu un Koloseefchu grahmatās noteikti teef isfazits, ka Kristus ir pilnigi Deewam lihdfigs tehls, ka wifūch stahw augflu pahre engekeem, ka Deews zaur winau radijis un ustur redsamo un neredzamo pafauli. Ko Pshilo no Aleksandrijas (Kristus laikā) bija isfazijis par Logofu, kā wifa deewifūka spehka neseju un wifū eedwefmu widutaju, teef tagad pahrnefts us kristigu tijibu. Domehr wahrds Logofs winam ari wehl tagad neteef dots, dogmats wispahre wehl naw tik gataws un noslehgtis, kahdu to fastopam wehlat kopfch otra gadu fntena widus. Wehl masaf tas wispahre atfihfts schi gadu fntena pirmos gadu defmitos; ne tik ween kā kristigas draudses juhdu dafai tas bija fwefchs, bet ari pawilifkā skolā tas tikai pamasam islawsees zauri. Wismas pee Lufasa un pirmā Petera grahmatā schi augstata kristologija nekur naw fastopama; turpretim ziti raksti ar radneezifku wirseenu, peemehram Barnabafam un Klemenfam peefkaititās wehstules, tahdu gan eedomajas, bet nekur noteikti neiffazija. Dā tad israhdas, ka kristigā basnizā, pehz tam, kad jau no wina nahwes bija patezejis wefels gadu fntenis, wifū bija wehl koti negataws: tās atfewifūkas dafas gan patlaban weena otrai tuwojās, bet tomehr naw wehl fatufufchas par kaut ko kopeju wefelu, un tapat dogmats, kuzam wajadseja buht basnizas teologijas widus punktam, naw wehl attihstijees tik tahl ne kā tahds, ne ari tik wispahre peememts, ka tas pateefcham buhtu warejis ispidit fawu usdewumu.

Iffchirofcho gruhdeenu tahlafai attihstibai dewa usstahdamās tās partijas, kuzas fanemtas kopā sem nosaukuma gnostiki. Diftā pahrewehrtiba, kahda basnizai draudeja no fcheem jauninatajeem, winas nospeedofcho wairumu daudf ahtraf weda pee weenoschanās, nelā tas buhtu panahfts ar teologifkām farunam. No weenas puses pawilifka kristiguma peefriteji jutās zaur to speesti, atfazitees no fawa radikalā usstata, kas tagad gnostizifmā stahjas wineem pretim, zeefchi atfauzotees us leelo paganu apustuli, atfazitees wina pafcha wahrdā, nostahtees ar faweem lihdfifchinejeem prete-

neekeem us kopeja basnizas wezo nostahstu pamata, kuzi wifai apustulu kopibai, faskanā zaur bifkapu widutajibu, tika isplatiti tahlaf. Tahdi pawilifma atfazifchanās raksti no gnostikeem pafchā zihnas laikā, ir grahmata Timotejam un Titum, kuzi muhfu krahjumos usnemti kā Pawila darbs, tapat wehstule, kas rakfita Antiofijas bifkapam Ignazijam. No otras puses ari juhdu kristigai partijai no gnostiku puses draudeja breefmas. Tās bija pahraf leelas un eefpaids, kahdu atstahja winau pahrdrofchā spekulazija un greefigā polemika pret judifmu, pahraf stipris, tā ka ari no fchis puses fajuta wajadfibu, meklet meeru ar mehrenajeem pawilifsteem un atkahptees no teem faweem partijas beedreem, kuzi fchahdu wajadfibu us weenoschanos neeefkattija par wajadfigu. Weena dafa no juhdu kristigeem gan katrā finkā bija wehl tik nelahojama, lai gnostikeem parahdotees wehl jo kaisligoki usbruktu apustulim, kuru ta darhja atbildigu par wifū to faunumu, ko gnostiki bija pastrahdajufchi: klementinifkās homilijās burwis Simons representē weenā reifā Pawilu un Marcionu, ihsto un ekstremo pawilifmu. Tomehr wifseem apdomigakeem wajadseja eefkatit, ka winau partijai ne turu naw tik daudf spehka, ka ta waretu usnemt zihnu reifā ar gnostizifmu un wezako pawilifmu, ka tee laifi patezejufchi, kur wini weenigi wareja praft waldfibu par basnizu, ka leelais wairums kristigā draudfē tāpat negribeja finat par judu kristigo ekstremeem, kā tas negribeja eet lihdfi gnostikeem, pafchufsturas prašjums teem lika eefkatit, ka nu ir laifs fneegt roku par lihdfifchinejam partijas pretesibam. Tahdā garā peemehram otrā Petera grahmata (3, 15.) isfchfir ihstas Pawila mahzibas, kuzas autors, kas ir Petera peefritejs zaur fawa apustula muti apleezina par labām un kaitigos likumus, kuzi nepareifā kahrtā no tām pafchām apustulu mahzibam atwafnati. Tapat kā pawilifka puse gnostikus, kuzi gribeja aifsteigtees preefchā basnizas wehsturifkai attihstibai, atstuhma kā fefwifchu sekti, tā ari tas notika otrā puse ar hāretikeem, kuzi gribeja palikt schij attihstibai atpakaf: pamedeeni, kuzi faistija basnizu ar winas judu pagahni, nebija pahrraujami, bet tee ari nedrihfsteja winau turet pee basnizas zeeti; galejās partijas tik pat labi kā pa kreifu tika nobihditas pee malas un us fwabadās weetas nu stahjās widus partijas, lai kopeji uszeltu wispahrejo „katolifko“ basnizu.

Basnizas eestahdijums, zaur kuru fchi weenoschanās bija eefpehjama un katofu basniza dabuja zeefchu fatwaru, bija epifkopats, kahds tas tagad wehl ir wezakās presbiteru draudfēs; jaunās ehkas dogmatiskais pamats bija kristologija, kura reifā faweenofufses ar filonifko logofa mahzibu un pehbejo pee tam pahreweidodama us ilgaku laiku tika noslehgta. Par epifkopatu nu neweens zits no otra gadu fntena raksteem naw usstahdijis tik augstu ideju un scho ideju tik zeefchi un fefmigi aifstahwezis — taisni pretim gnostikafai hāresijai un fakarā ar pahrelezibu par kristiguma pastahwibu un wina dibinataja augstata dabu, kā Ignazija wehstules; teologifkās attihstibas augstato pafchpi gnostifkos kustibas laifos apfihmē S a h n a e w a n = g e l i j s.

(Turpmat wehl.)

Liftena deewes.

No B. Thumana.

Taukstrahdneeku fahkums un fahwoklis Widsemē.

Dr. Adolfa Agtheš.

II.

Meġġinajumi aiskawet dšimtbuħšānās attihstičānos.

Weenmehr tika aiskahdits, ka semneeki esot personiski brihwi, kad wini peenem kristigu tizibu.¹⁾ Beš ziteem dokumenteem to atrodam ari Keisara Fridriha II. aissardšības grahmatā.²⁾ Keisars šata, ka wišč dširdejis, ka Widsemē un zītās tuwejās semēs daščās tautas esot gatavas pahreet kristigā tizibā.³⁾ Bet wini kautrejotees spert ščo soli aiskawem, ka waldneeki peħ pahreeschānās wiau brihwības pahwehrtičot par wehrdšību.⁴⁾ Tapeħ wišč nemot wišus un ikweenu ar wišām mantam sem šawas un walšis ašfardšības un nodrošinot winaem uš wišem laikeem personīku brihwību ar wišām preekšteešbam, kaħdas wini haudijušči eepreekš atgreeschānās.⁵⁾

Ari pahwestis Gregors IX. 1238. g. 8. martā raksta Widsemes legatam, ka wišč esot dširdejis, ka waħzu ordena braħti un dašči ziti, tišlab garidsneeku kā pašaulneeku kaħtas, neeweħrojot, ka Kristus šweħtlaimigee beħrni wairs naw dšimti, bet brihwi, un gribot toš atkal eestumt atpakat dšimtbuħšānā.⁶⁾ Ša tee nu palīkšot pee šawas šodamās

¹⁾ To atrodam jau 1229. g. 28. dezembra nolihgumā šarp kardiņaka Ottona šuħtni Balduinu šon Anu un šarp daku kuru par kristigas tizības peenemšānu. Taħlat to išteiūšči pahwesti Šonoris III. un Gregors IX, kuru bullas no 1225. g. 3. janw. un no 1227. g. 5. maja šaštan gandriš wāħrdu pa wāħrdam. (Sal. Urkundenbuch I, 1853, Nr. 71 un 97.)

²⁾ Laiks un weeta naw peewesti. Bunge to leek 1232. g., šal. Urkundenb. I, 1853, Nr. 112 (šl. ari Regeštās, 32—33 lapp., kur peemineši wezaki nodrukajumi). Taħlat nodrukats pee Merkeša, Die freien Letten und Esthen... 1820, 37. lapp. un Šamšona, Aufhebung der Leibeigenschaft... 1838, 13 lapp. līħš 14. peesīmei. — Pahwesta Gregora IX. bulla no 1238. g. 8. marta peħ kaħda apleezināta norāšta no 1300. g. 8. marta nodrukata Codex Diplomaticus Poloniae... Tomus V, p. 24, Nr. 35 sem wiršakšta: „Transsumptum Literarum Gregorii IX, quibus mandat Episcopo Mutinensi, Apostolicae sedis in Livonia Legato, ne sinat Neophitos post susceptum Baptismum a Fratibus Theutonicis in servitutum redigi.“ Taħlat nodrukajumi pee Merkeša, Die freien Letten und Esthen... 1820, 36. lapp. peeš.; Šamšona, Die Aufhebung der Leibeigenschaft... 1838, 12 lapp. 7. peeš. im Urkundenb. I, 1853, Nr. 157.

³⁾ Peewestā weetā: ... „ad nostram notitiam pervenisse, quod quaedam gentes... in Livonia... et in aliis provinciis convicinis... ad veri Dei cultum accedere sunt parati...“

⁴⁾ Peewestā weetā: „ob illius tantum id facere differentes timorem, nec post susceptionem fidei per principes orbis libertates eorum ad servitutis onera deducantur...“

⁵⁾ Peewestā weetā: „Et ecce... universos et singulos eorum... cum omnibus bonis eorum sub nostra et imperii protectione et speciali defensione suscepimus et... concedimus et confirmamus perpetuo libertatem, nec non omnes immunitates, quibus uti consueverunt, priusquam converterentur ad fidem...“

⁶⁾ Peewestā weetā: „Ex parte tua fuit propositum coram nobis, quod... Fratres... Hospitatis sanctae Mariae Theutonicorum et nonnulli alii, tam religiosi, quam saeculares... non adtendentes, quod Christi fideles effecti jam non sunt ancillae filii, sed liberae... eos sub servitute redigere moliantur...“

pretošānās, tad wišč teem neween atnemšot wišas preekšteešbas, bet toš pat israidīšot no Widsemes.⁷⁾

Šāee apšolijumi un draudi palīka uš papira un ne keisars, ne pahwestis nejaudaja apturet dšimtbuħšānās attihstičānos, pat ja wiau wara Baltiķā buħtu bijuše masat aprobešota.⁸⁾ Beš tam pahwestam bija masa beħda par eedšimtneeku brihwību, jo jau otrā deenā wišč ušdewa Widsemes legatam gaħdat par to, ka teem eedšimtneekem, kuzi peenem kristigu tizibu, „kalpības nasta teet drušġin atweeglinata“. ⁹⁾ Beigu beigās wiša aiskaweschāna no bašnizas pušes iswehrtās par tufšču šalmu kulfšānu, jo Tornas kloštera preekšneekš raksta 1258. gadā pahwestam: „Ša braħti, kā šata, jaunatgreestos kalpina, ir netizams, jo wini teem tufšču pret gribu šneedš to brihwību, ar kuru Kristus muħš atpestījis.¹⁰⁾“

Semneeku aissardšību peħ dšimtbuħšānās nodibinašānās war eedalit diwoš galwenos laikmetos.

Pirmais šaħtas sem pošu waldbības un beidšas ar šweedru agrarlīkumeem ap 17. gadšimtena beigam, kuzi atzehlā Widsemes semneeku dšimtbuħšānu. Šas šīmīģis žaur to, ka semneeku aissardšība naħt weenīgi no semes kungeem (pošu un šweedru ķehnīneem), kameħr Widsemes muišneeki išturas pret to atraidošči.

Dirais laikmets šaħtas ar 18. gadšimteni sem kreemu waldbības un šawu augštato pakāpi šasneedš semneeku līkumos no 1804. gada, kuzi semneeku aissardšību eemed atkal peħ šweedru parauga. Kā fewišġi jauns kas uššwērāms neleela pulģina muišneeku rakšānās, kuzi reformam draudšģi un kuzi kopā ar waldbību wišmas uš kaħdu laiku pašpeħja laust atpakatrahpulģigo muišneeku pretestību.

Semneeku aissardšība. 1586. gada 21. nošwembri ķehnīkš Stefāns līka muišneekem uš Aħdašġu¹¹⁾ landtaģu pašģit, „ka kungi nabaga semneeku kaħdis tiš nešġehģīgi apšpeeš un apšrauj toš ar tiš šġāušmīģeem klaufšēem un šodeem, ka kaħdas leetas wišā pašaulē,

⁷⁾ Peew. w.: ... „ut se in hoc opponere damnabili temeritate praesumant, non solum eos privabimus Privilegiis... verum etiam ipsos de tota Livonia compellamus exire.“

⁸⁾ Wara bija bišġapu un ordena meštra rokās, jo tee atradās pašġā semē. Šal. Arndts, Der livländ. Chronik Andrer Teil, Halle, 1753, 295. lapp.

⁹⁾ Urkundenb. I, 1853, Nr. 158 no 1238. g. 9. marta: „si quos de servili conditione seu alias alterius ditioni subjectos ad baptismi gratiam... contigerit, convolare a damnis eorundem... de onere servitutis facios aliquid relaxari.“

¹⁰⁾ Urkundenb. I, 1853, Nr. 331 no 1258. g. 28. jūlija: „Cuod autem, ut dicitur... fratres neophitos suos servitutis jugo premant, pro inopinabili confutamus, cum eis libertatem, qua Christus nos liberavit, etiam eis invitatis... tribuant.“ Tufšģums ir no Bungeš Regeštām, peew. w. 91.—92. lapp.

¹¹⁾ Wišu „preekšlīkumu“ latīnu walodā žehlā preekšġā Štanislawš Peošlawiķis, Šandomiras un Marienburgas wīšneekš, un wešġaf waħzu walodā atġaħtoģa ķekretārs Paulš Werniķe. Šal. Keiġġ, Diešlāndiģe Historie... Revall 1695, 42. lapp.

ari starp paganeem un barbareem nekad nav dŕstetats.¹²⁾“ Kehninsĉ nu prafa, lai no semneekem neprafot wairaf, kã tas tos laikos ir Polijã un Œetawã.¹³⁾ Muifsĉ neeziba atbildeja iswairidamãģ, ka warot jau gan buht, ka dafĉģ wairaf nekã peenafĉas ſpaida semneekus, bet zitadi tãfĉu efot gan peerafĉdams, ka leelafã dafa muifsĉneeku kafã laikã peģ eefpeģias ſĉehlo ſawus semneekus.¹⁴⁾

Œo ſinu ar ſewiſĉtu wehſtneĉ nofuhtija uſ Grodnu pee kehnina, kur patlaban bija eeradees fuhtnis no Rigaģ ar lihdſigu atraidoſĉu atbildi.¹⁵⁾ „Bet uſ to wini dabuja tahdu atbildi, ka newzen wini paſĉi, bet wehſaf wiſa Riga drebeja un triģzeja. Kehninsĉ paſludinaja wiſas priwi-legijãģ par isnihzinatã.“¹⁶⁾ Kehninsĉ laifam gan buhtu kehrees pee ſĉeem lihdſekkeem, ja wiſĉ 1586. g. 2. dezembri nebuhtu pehĉĉni nomiris.¹⁷⁾

Kad Sweedrijãģ Herzogs, Sudermanlandes Karlis 1601. gadã leelafã dafã Widſemes pokeem bija atnehmis,¹⁸⁾ tad wiſĉ Widſemes muifsĉneezibãģ delegateem lika preeſĉã „semneeku brihwlaifĉanu.“¹⁹⁾ Muifsĉneeziba ſawã atbildē peemineja,²⁰⁾ ka jau poĉu kehninsĉ efot wineem uſdomajis semneeku atſwabinaſĉanu, uſ to wina tam tã efot atteikufe, ka tam „ſĉehligi peetizis.“²¹⁾ Beſ tam semneeki jau no paſĉãģ dabãģ wairaf fleezotees uſ wezo paraſĉu, nekã uſ brihwibu.²²⁾

Sweedru kehninsĉ Gustaws Adolfs Widſemi bija pilnigi eefarojis un wina wara pret Widſemes muifsĉneekem bija daudģ wairaf nodroſĉinata nekã 1601. gadã. Ja wiſĉ nebuhtu peedãlizees pee 30 gadu kara, tad wiſĉ laifam gan buhtu iſwedis pamatigaģ reformãģ. Bet wiſwajadſigato wiſĉ tomehr padarija: 1632. gadã wiſĉ muifsĉneekem

galigi²³⁾ atnehma kriminalãģ ſodifĉanas teeſbu. To nodewa Œehrbatãģ hoſteeſai,²⁴⁾ kuzã blãkus preeſĉĉehdetajãģ, ta palihgam un 6 peefehdetajeem bija ari 6 loģekki no ne-muifsĉneekem.²⁵⁾ Lihdſ ar teem semneekem tifa dota teeſba ſuhdſetees par ſaweem kungeem pee minetãģ teeſã.²⁶⁾

Pamatigaģ pahrgroſtãģ Widſemes agrarãģ buhſĉanãģ ir muifsĉu redukzija, kuzã kodols ir ſekofĉais. Sweedru kãhrtãģ weda ſihwu zihnu par walſis wajadſibu ſegĉĉanu. Zihna bija iſzehlufes tapeģģ, ka sweedru kehnini daudģ krona muifsĉãģ muifsĉneekem bija atdãhwinãģuſĉi, pahrdewuſĉi waj eekihlãģuſĉi.²⁷⁾ Tã ka atdãhwinãģĉana bija pret Norke-pirgãģ walſis ſaeimas lehmumu,²⁸⁾ tad garidſneeki, pilſoni un semneeki negribēja zaur jauneem nodotkeem ſegť iſ-truhtſtoſĉãģģ ſumas. 1650. g. 3. oktobri wini eefneeda proteſtu, kuzã praſĉija atpatãt krona muifsĉãģ.²⁹⁾ Un 1655. g. noſpreeda tad ſĉo muifsĉu redukziju. Tai bija ſneegteeģ ari uſ Widſemi, tãfã ar to eerobefĉojumu, ka ſemi wãģ-dſeja ſewiſĉki iſmeklet un nodot kehnina ſewiſĉkãi riģzibãi³⁰⁾ Widſemes muifsĉneeki nu iſleetoja kehnina ſĉãubifĉanãģ un nemitejãģ drihſaf, kamehr nebija wimu tã tahlu pee-dãbuģuſĉi, ka Sweedrijã notikufe redukzija Widſemes

²³⁾ Jau 1630. g. bija iſlaifis eepreeſĉĉeģģ ſĉãhda ſatura rihto-jums. Sal. Livlãndiſĉe Landesordnungen . . . (5. iſd.) Riga, 1707., 13. un ſef. lapp.: „Ordinanz, wie es bey den Unter-Gerichten primae instantia der 4 Rigiſĉen Kreuze ſoll gehalten werden, Actum Riga, d. 20. Maij Anno 1630“, § 14.: „Wiſãģ kriminalãģ un zitas leetas, kuzã atteezãģ uſ dſihwibu un ſlawu . . . ſemes teeſai buhģ zihťigi uſnemť protokolã un to lihdſ ar attem eefuhtit, Rigaģ gubernatorãģ, kuzĉĉ to tuhtit fuhtis Terbatãģ hoſteeſai un tad nogaidis ſpreeſĉãmo kãhrtibu . . .“ (Œĉi riģhojuma zits nodrukãjums ir pee *B u d d e n = b r o c k a*, Sammlung der Geſetze, welche das heutige livl. Landrecht enthalten, 2. ſehj., Riga 1821, 13. un ſef. lapp.)

²⁴⁾ Sal. Livl. Landesordnungen . . . 1707, 55. un ſef. lapp.: „Ordinanz, ſo Anno 1632, den 1. Febr. publiciret, wonach die Kõnigl. Land-Richter ſich zu halten“, 24. pants: „Kãģ ſihmejãģ uſ kriminal-leetãģ, kã sweedru likumos labi paredĉets un weenmehr paraſts, ka nekãhbi kriminali netikumi neteek ſoditi, eepreeſĉĉ neãpjautajotees pee hoſteeſãģ; tapãt ſĉãi ſemē tam buhģ palitt . . .“ Zits nodrukãjums pee *B u d d e n b r o c k a*, peew. w. 95. lapp. Sal. ari *J a n n a u*, Geſchichte der Sklaverey . . . 1786, 57. lapp.

²⁵⁾ Œf. Geſchichtl. Ueberſicht der Grundlagen und der Entwicklung des Provinzialrechts in den Oſſeegouvernements, Petersburg 1845 (ſpeziãlã dafa), 36. lapp.

²⁶⁾ Ordinanz no 1632, 10. p.

²⁷⁾ Sewiſĉki kehnineene Kriſtine, kuzã lehnãģ pahrdewehrtã par muifsĉneeku alodialmuifsĉãģ. Sal. *T r a n ſ e h e = R o ſ e n e c k*, Gutsherr und Bauer in Livland . . . 1890, 49. lapp.

²⁸⁾ Aſtãhrits pee *H u p e l a*, Nord. Mĩzjellen, Stũc 22 und 23, un „Geſchichtl. Ueberſicht der Entwicklung des Provinzialrechts . . . 1845, 120. lapp. Peģģ 14. lapp. pee itweenas wãldneeka mainãģ wajãdſeja atſewiſĉki iſluģgtees lehnũ teeſãģã apſiprinãjumu. Kãģ nomira beſ wiſriſĉkeem peģznãhameem, ta muifsĉãģ peeſrita kronim.

²⁹⁾ Sal. *T r a n ſ e h e = R o ſ e n e c k*, Gutsherr und Bauer in Livland . . . 1890, 49. lapp.

³⁰⁾ Peģģ reichſtagã wehlãfa lehmuma no 1680. g. 22. nov. atſtahtijuma: „Un kad 1655. g. beigãģ iſtãidrots, ka tas atteezãģ ari uſ Igauniju un Widſemi, ka tur ari peederotees iſweſť redukziju un ka minetãģ prowinzģģ jãģdarot iſmekleſĉana un tãģ janãdãdot kehninsĉãģ Majestãtes riģzibã . . .“ (Sal. Der ſchwediſĉen Reichſtãnde Œchluf vom 22. Nov. 1680“, nodrukãts pee *S c h i r r e n a*, Die Reſeſſe der Livl. Landtage . . . 1865, 4. lapp.)

¹²⁾ Sal. *R e l c h*, Dieſlãndiſĉe Historia . . . 1695, 420 lapp.; *J a n n a u*, H. v., Geſchichte der Sklaverey und Charakter der Bauern in Dieſ- und Eſtland . . . 1786, 45. lapp. *S a m ſ o n* . . . Aufhebung der Leibeigenschaft in den Oſſeeprovinzen . . . 1838, 21. lapp. (Pee *J a n n a u* un *S a m ſ o n a* maſãģ nowirſibãģ no tekſta, peem. „klauſibãģ“ (Dienstbarkeit) weetã „kãlpiba“ (Knechtſĉaft).

¹³⁾ *R e l c h*ģ, peew. w., 421. lapp.; *S a m ſ o n*ģ peew. w., 21. lapp. (te atfal maſãģ nowirſibãģ no tekſta).

¹⁴⁾ Sal. *R e l c h u*, peew. w. 1696, 421. lapp.; *S a m ſ o n u*, peew. w. 21. lapp. (pee ſĉi atfal maſãģ nowirſibãģ no tekſta).

¹⁵⁾ *R e l c h*ģ, p. w. 1695, 422. lapp.

¹⁶⁾ Kehnina iſtãidrojumu kronis neatteezina teeſĉi uſ brunneezibãģ atbildi, bet peģģ apſtahkeem newar buht nekãhdu ſĉãubu, ka ari peģdeja ar to nodarita. Iģpaſĉi, ja eewehro, ka kehninsĉ tiklab muifsĉneezibãi, kã ari Rigaģ piſſehta pahmeta, ka tee graſi-juſĉeegãģ attriſt. Sal. *R e l c h u*, p. w. 1695, 421.—22. lapp.

¹⁷⁾ Sal. *R e l c h u*, peew. w. 1695, 422. lapp. un *C e u m e r n*, *C a ſ p a r v.*, Theatridum Livonicum, oder Kleine Dieſlãndiſĉe Œĉau-Bũhne . . . Riga 1690., 6. lapp. *S a m ſ o n*ģ laifam maľdidamees kã nahwes deenu peewed 1587. g. 2. dez. (peew. w. 21. lapp.).

¹⁸⁾ *R e l c h*ģ, peew. w. 1695., 466. lapp.

¹⁹⁾ *S a m ſ o n*, Aufhebung der Leibeigenschaft in den Oſſeeprovinzen, 1838, 23. lapp. Sal. ari *M e r k e l i*, Die freien Betten und Eſtten . . . 1820, 92. lapp.

²⁰⁾ Atteezibã uſ preeſĉĉlikumu, semneekus atlaifť brihwus, wãhdru pa wãhdãã nodrukãts pee *S a m ſ o n a*, peew. w. 23.—24. lapp.

²¹⁾ Sal. *S a m ſ o n u*, peew. w., 24. lapp.

²²⁾ Sal. *S a m ſ o n u*, peew. w., 24.—25. lapp.

Muſſu mahſſlas naſſotne.

III.

Kreewu kritiſis Kornejs Tſchukowſkis, apluhtodams pagahjuſchâ gada kreewu rakſtneezibu, atrod, ka wina, ar maſ iſnehmumeem, noſlehpufes archiwâ, aiſgabjuſe pagahtnê, ſen pahrdſihwotâs deenâs . . . Tſchukowſkis domâ, ka labatâs rindâs, kaſ kreewu walodâ pagahjuſchâ gadâ rakſtitâs un drukatas ir no pagahtnes, par pagahtni. Pagahtnes peeminekki pajetas tagadnes chaofâ. Pagahtnes tehli runâ ſeno, ſkaidro walodu tagadnes ſajutumâ. Pagahtnes domâs ar ſawu meerigo gaiſmu apgawimo tagadnes nerwoſo neprahtu, un pagahtnes ſkumjas ir ſkaiſtakas par tagadnes mokam. Rakſtneeki ar ſewiſchku ruhpihu ſakopo ſawus lihdoſſchinejos darbus. Wiſam, kaſ reiſ rakſtits, japarahdâs ſakopotam glihtos krahjumos, lai archiwâ wiſs buhtu ſahrtibâ, — ſakopots, ſakahrtots, peedalits pagahtnes bagatibu un wehrtibu krahjumeem. Un kreewu laſitaji pajetigi rokaſ archiwa plauktos, lai mahjitos, papildinatos un pahrbauditu ſawus peedſihwojumus bijuſcho laikinetu un atſiau noſkaidrotâ gaiſmâ. Wiſſch juht, ka nawa pirmais, bet pehdejais zilwekſ, kam atleef tikai mahjitees apbrihtot un ſapraſt zilwezes warondarbus, un ſkolotees winâs ſakrahtâs gudribâs. Warbuht, ka wiſs, kaſ leekſ, apbrihtojams un diſſch, jau ir padaritſ; warbuht, ka ir jau atſihtu un iſjuſti leelakee preeka mirkki un pahrzeeſtas wiſafakâs ſahpeſ. Meerigs ſkateens pahre pagahtnê padarito atwer wairak, ka drudſchainâ mekleſchana pehz nebijuſchâ, naſſotſchâ. Un pehdejais zilwekſ apmeerinajees ar klufa pehtitaja-apluhtotaja likteni ir gudrakſ par ſawu ſeno radineeku, ſpehka un ne-meera pilno zilts tehnu, kaſ tikai pehz karſtâm kaujam un zihnam, nogurits un neſpehzigſ palizis, kaſ wina warondarbi jau pilnigi par atminam pahrewehrtâs, eeguwa meerigu ſardi. Kreewu literaturâ ſchabda atmina par jaunibaſ warondarbeem un leelakais pagahtnes peeminekkis ir Wengerowa redigetais un Sinatnu Akademijas apgahdatais Buſſchſina rakſtu iſdewums.

Zik labi buhtu, ja ari pee mums waretu jau ſahſt noſahrtot pagahtnes raditâs wehrtibaſ; ja ari mehſ waretu gaiſchi pahredſet, ka diſihwoja un ſtrahdaja, ko peedſihwoja, pahrdſihwoja un iſjeeta, ar ko ſatikâs ſawâ diſihwê un kaſdus zekus iſſtaigaja muſſu mahſſlineeki, muſſu dſejneeki; ja mehſ ſinatu, kaſdas ſwaigſnes un ſauleſ apſpihd-ja wina muſſu gaitu. Zik labi buhtu, ja ari pee mums wahju, nekam nederigu tulkojumu weetâ waretu paſauleſ literaturâs labatos darbus iſdot ihſtu dſejneeku pareiſos un dſejikſos tulkojumos; ja, ari pee mums mahſſlineekineekem buhtu janofahrtu pagahjuſchâs diſihwes archiwâ.

Bet neween tagadnes un naſſotnes, — muſſu rakſtneekem nawa ari pagahtnes. Neko intimaku, tuwaku un pateefatu par paraſto rakſturojumu un wiſpahrejo fraſſi mehſ neſinam pat par miruſcho dſejneeku diſihwi. Par Mahlbergi, Bumpuru, Aufekli, Effenbergu Sahni, Ed. Weidenbaumu, Doku Uti, Pehrſeeti un Blaumani atrodam muſſu literaturâ tikai nepilnigas ſinaſ par wina ahrejo diſihwi, kaut gan mums warbuht nepeezeeſchami ſinat, waj

wineem bija paſaulê zilwekſ, ar ko pilnigi ſapraſtees, kuzam wareja iſteikt to, ko newareja uſtizet nepaſiſtamajeem draugeem, no kuzem toſ ſchſihra diſihwes weeta, laikſ un beidsot — naſſwe. Warbuht mums ir nepeezeeſchams ſinat, ko wini rakſtija ſaweem wezakeem, brahteem, draugeem, draudſenem . . . Un kur teem kawejâs domâs, kaſ kriſtalifejâs tehloſ dſejikſkee ſapni par ſeedoni waj ſeemu, par ſtrautu mehneſ mirdſumâ waj puſu leju, kur ſtaigâ dſeedadama, ſauleſ ſtaros mirdſedama jaunawa, ka paſaka, ka ſapniſ . . . Pahriſ aiſtrahdijumus par to uſejam iſkaiſtus pa krahjumeem, laikrakſteem, ſchurnaleem, bet ari tikai ka nejauſchus, tikko pamanamus aiſtrahdijumus.

Latweeſchu grahmatu iſdeweji, ar maſ iſnehmumeem, drihſat iſdos dutſcheem modernu lubu, nekâ ſahſſ domat, ka buhtu tal reiſ pilnigi jaiſdod muſſu labako dſejneeku darbi, un ari atminâs un nopeetni apzerejumi par wina diſihwi un darbibu. Dſejneekſ war nogurt meeſſigi un garigi peeſolidams iſdoſſchanai kaut tikai neleelu dſeju krahjumu, jo iſdeweji ne no ka ta nebihtâs, ka no — archiwa. Un dſejneeku darbi, gadijumâ nodrukati laikrakſtâ waj kalendarâ, paſuhd neredſeti, nepaſihtu, ka wiſs, kaſ ſaiſtits ar deenu un ſtundu. Un ja pehdejâ laikâ iſnahluſchi krahjumos daſchi muſſu dſejneeku darbi, ja noſlehgts Woruka kopoto rakſtu iſdewums, — wiſpahrigo ſtahwoſki toſ nepahrgroſa. To weentahrſchi war ſaukt par laimigu gadijumu.

Kapehz dſeeſt deſmit gados latwju ſwaigſnes? Kapehz mums tik maſ rakſtneeku, kaſ nenoguruſchi wiſu muſſu paliktu uſtizigi mahſſlai un pat muſſu wezuma neſpehka deenâs wehl ka ſirmi preeſteri kurinatu uſ balteem daikuma altareem ſwehto ugumi? Kapehz ir tik ſweſchadi, ja latweeſchu dſejneekſ, kaſ nawa wehl apkluffſ, ſwin ſawu 25-gadu literaturâs darbibaſ peeminaſ deenu? Kapehz iſleekâs ka brihtniſchka parahdiba, ja redſam muſſu tautâs dwehſeles daikuma glabataju, balto Barona tehnu wehl arweenu tik ſpirgtu un jaunu, kaſ gandrihſ wiſſ wina laika beedri jau atdoti pagahtnei, ſemei, — kaſ neween tee tai atdoti, bet ari weſela rinda dſejneeku — no katra gadu deſmita, kaſ nahza pehz wineem! . . . Taſ wiſſ, man ſchkeet, tapehz, ka muſſu literaturai ka tahdai wehl nawa nodroſchinata ſtahwoſka, — nawa noſkaidrotâs pagahtnes dahrgumu krahtuwes — archiwa.

Muſſu tagadnes un naſſotnes, muſſu jaunako rakſtneezibu archiwâs tomehr neglahſs. Tai ſawas leelakâs mahſſlineezikſkâs wehrtibaſ jaiſſak paſchai. Paſchai jatrod zekſch. Par jauno mahſſlineeku neſtâm wehrtibam, par wina mahſſlineezikſto paſchajuhthu eſ neſchaubos ne azumirkli. Ja treekti pret pahrdſihwojamâ laikmeta klintim wini neſaudēja ſawu ihpatnejo atſiau par mahſſu, wini to neſaudes ari uſ preeſchu. Daſcham no teem galda atwiſtneſ waj plihſt, tik pilnaſ taſ ar poemam, dramam, ſtahſteem un dſejam . . .

Archiwâs tikai waretu dot noſſhmi wiſai literaturâs pagahtnei; tuwinat, darit to ſaprotamu un nepeezeeſchamu

tautai; atwehrt plaſchafus apwahrfchans rakſtneezibâ ari gadijuma laſtajeem un noſkaidret pahrdſihwotâs deenas tagadnes gaiſmâ. Archiwis waretu palihdſet parahditees uf ahru tam wehrtibam, kas gut eeflehgtagas rakſtamgaldu atwilktnês, kâ ari tam, kuzâm beechi ireen jaiſfwehlo ne- iſweidotâm dſejneeku domâs. Dâ raſtos kopeja ſaite ſtarp noſchirteem laimeteem; raſtos ſtarp rakſtneekem un laſt- tajeem kopiga klufa ſapraſchanâs, kopeja dſimtene un kopeji atkalredſeſchanâs preeli. Dſejneeks juſtos atkal kâ mahjâs, no kuzâm wiſch iſgahja preeſch wairaf kâ dimdeſmit

gadeem. Leelajâ ſeedona fajuhfmas un pamofchanâs laikâ winam newajadſeja dſimtenes un mahju, bet tagad tam atkal reis ma h j â s japahrdomâ wiſs, to wiſch pahrdſihwojis kâ paſudufchais dehlſ ſweſchumâ, weentulibâ un truhfumâ, — arween tomehr palikdams lepns un brihws. Dâpat mahzitos ſapraſtees daſchadu laikmetu rakſtneeki. Mahzitos beſ apflehptâm kauna waj ihgnuma juhtam luh- kotees weens otram ſejâ un laſit tur to noflehpumu, kas winus wiſus dara par dſikato domu un juhtu iſteizejeem, par leelako ideju un problemu noſkaidretajeem tautai.

Putnu mihlas dſeefma.

Feliksa Erbera.

Grefnâ uſwalkâ jaunais ſeedonis foto pa laukeem un plawam, maigâm rokam modinadams pukes, kuzas til ilgi guleja ſemas meegu.

Uf wina lihgmâs tekas kriht mihlâs faules ſtari, kuzi apſkaidro it wiſus pawafara preekâ. Tomehr — kas buhtu ſchee preeki beſ putnu dſeefmam? . . .

„Ruhpes deht deeniſchâs maiſes,“ bet par wiſu ilgas pehz jaunâs mihlas laimes ſchos putnus no ſweſchâm tahlem atweda atkal pee mums.

Kad wijolite paſemigi luhkojâs iſ jaunajeem ſakumeem un wiſa daba atjaunojufês jaunâ ſkaiſtumâ, tad putnis uſſahf atkal lihgfmu dſeefmu pa meſcheem un kruhmeem, plawam un laukeem.

Un mehſ, zilweti, nemam firſnigu dalibu pee ſcheem ſpahrnoteem dſeedatajeem, kuzi ar ſawâm dſeefmam kkuwufchi par muhſu mihlukeem.

Parasti mehſ dehwejam tikai kahdu loti maſu ſkaiſtu putnu, kuru dſeefmas mums ſewiſchki labi patihf, par „dſeedataju putneem“, bet dſeedat dſeed itweens putnis.

Putna dſeefma ir mihleſtibas dſeefma un tikai mahittem par patihſchânu zihruſis — faules ſpoſchumâ pelvedams — kahpi uſ augſchu dſidraja etwâ. Ne mehſ, bet putnu mahitites ir aiginatas par ſcho mihleſtibas dſeefmu kritikeem. Dſeedaſchana ir putnu waloda un ſgaugufe ar wina tikpat zeefchi kâ muhſu runa. Ar winaſ palihdſibu tas ſaprotâs ar ſaweem brabteem, ar wina tas ſauz, beedina un ſtabſta ari ſawai putnu jaunawai par ſawu mihlu, itin tâpat kâ zilweſ to dara ſawâs labâs un kaunâs deenâs.

Tumſchâ meſchâ dſenis ſauz ſawu laimigo „til — til“, un kuzſch no mums gan nebuhs dſirdejis dſeedataju ſtraſdu mihleſtibas dſeefmas?

ſirſnigi ſajuſti tas ſauz: „mihl=mihla, mihl=mihla, kur eſt?“ un tâ kâ lai neweens ſlepeno mihleſtibu neitrauzetu, atſkan no ſakumu flehptuwes: „es weena te!“

Par kahdam mihleſtibas ilgam mums neſtabſta laſtigala, pogajot ſawâs luhſtoſchâs dſeefmas maigajâ maja nakti?

Kluſu ſwinibu mehſ noſlauſamees ſchis dſeefmas un nenoprotam leelâs dabas harmoniſko ſaſtanu, kahda ir ſtarp mums un kuſtoniſko dabu, pee kam pahrgahjeens norit loti

ſmaltsâs ſkanâs. Za wezajam Empedokkam buhtu taiſniba, kad tas reiſi domâs eefauzâs:

„Agraf laikam biju ſehns waj meitſcha, kruhms, warbuht waj putnis waj ſiws!“

Dâ tad putnu dſeefmas uſ to zeefchako ſafarâ ar wina mihleſtibu un maſais lihgawainis luhkodamees pehz lihgawas daſchreis nem leetu loti nopeetni. Wiſch ſin, ka mahitites ir kritikes, kas loti ſaprot mahfſlu un ka putnu jaunkundſe tikai to b i l d i n a t a j u iſraugas par wihru, kura dſeefmas winai patihf wiſlabat. Tadeht tas ari ſawai nahkoſchai firâs mihlai ſneeds to wiſlabako, kas tam ir, — ugunigo dſeefmu un lihgfmi, ta ſkan arweenu joprojam, kad jau kaſhu deena ſen garam. Za mahitte tad wehlat maſajâ ligſdâ paleef nedekâs, tad winaſ laulats draugs ſtundam ilgi noſeſch pee omuligâ miteklifcha un ſaldina ſawai labatai pufe ar ſawâm dſeefmam pereſchânu. Dâ tad putniſch noder par paraugu daſcham labam laulatam wihram, kuzam ſeewa un behrnt naw peeaugufchi deefin zil pee firâs.

Dabas noluhſ ir, ka lai pahroſchanâs ſpahrnotâ pa- faule pehz eefpehjas notittu loti ahtri. Tadeht ari putnu tehwineem lemtas jaukas dſeefmas, lai mahitte no dſeefmas peewilſta, winam ahtri peebeedrotos. Tajos gadijumos, kur no tahda putna dſeefmas nekas leelâ naw, daba atkal ruhpejuſes par zitu lihdsjelli un dewuſe maſajam piſchſchim ſkaiſtatu tehpu. Dſeefmam un raibeem ſwahrzimeem wajag weenam otu papildinat un tas pateefcham tâ noteef. Ari putnu walſit daſcha laba meitſcha loti eenehmufe galwâ raibas drehbes, ſewiſchki ſtehrſta jaunkundſe; jo kawaleeris, kuzſch bilſt pehz winaſ mihlas ſawâs dſeefmâs, aiſween norahda uſ to un wiſchina: „Waj neredſi, zil es ſmalſs?“ Lehnam un tikai maſ pamafam putnis eefahf dſeedat. Birms tas eefahf „ſtudet“, tad wina dſeefma atſkan mundri un pilnu kruhti.

Dabas pehtneeki mums wehſta, ka gahju putni ſwe- ſchumâ „ſtude“ un wina lihgfâs dſeefmas tur neatſkan, kuzas mehſ jaukajâ gada laikâ dſirdam til leelâ mehrâ. Robeidſot pereſchânu, kad putna laulata pahra dehlî un meitas ſahf laiſtees, ari apluſt tehwa dſeefmas un tadeht

ari isskaidrojas, ka „wifu dseedataju karaleene“ tikai maja un junija mehneschos pazef sawu balst, tadeht ka ta peeder pee teem putneem, kuzi tikai irenreis pa to laiku, kamehr atronas sche, perē. Turpretim tee putni, kuzi perē gadā diwas lihds trihs reijas, dseed zauru wafaru; un tomehr ir sawadi, ka wiau dseefmas pirmis pirmās perefchanas fkan wisdalkafi.

Mehs tā tad redsam, ka heidsotees putnu mihlas laikam, mitejās ar wiau dseefmas. Kanariju gailitis buhriti ir kkuwis par muhsu mahjas beedri, kuzsch ar sawam gawilejofchām dseefmam fmitkahrtigi atlihdsina par dshwofti un usturu, ko winam tik labpraht dodam. Un tomehr preezadamees par dshwneeziņu un winam peeerdamees mehs isturamees pret wiau koti zeetfirdigi, jo laupam tatschu winam weenigo leelo laimi, — wina jaunās mihlas laimi!

Tapat kā apdshwinati zilwefti, ja tee weentulibā, tā ari masais dseltenfwahrzis leekas wangneezibā uf sawu talantu iskopschanu un tā tad dseedafchanā usrahda dauds leelatus panahkumus, nekā wina brahki fwabadibā. Ja pahru isaudsinafchanas spahrnotā walsti pahri, tad mahjas kungs ar sawu jauno seewu dshwo koti ruhpiigi eerihfotā mitekti, — perefchanas apgabala. Greisfirdigi laulats drauga kungs usflata sawu maso walstibu un wai tam nekaukam, kas eelaustos schini mahjas meerā! Apgabala polizija, kuru ikweens putnu tehwiensch isdara pats uf sawu roku, ari ir tas eemeflis, ka nekur weenās mahjās nefastop diwas weenas un tās paschas fugas wihrinus. „Ruhpes deht deenischkas maifes putnu walsts pawalstneekus tur eewehrojama attahlumā weenu no otra un ari sche tapat schis ir tas zehlonis, ka weens ir otra welns.

„Tur kur dsirdi dseefmas, apmetees bef breefmas!“ weza paruna, kuru zeeni ari spahrnota walsts; tomehr jauneem laudin, kuzi eet lihgawas luhfotees, ar to ween nepeeteef. Pee dseefmam tee ari wehl grib deju.

Mednis, kuzsch „puhtin puhta“ ir kkuwis par parunu,

lai apshmetu wifus tos, kuzi aif mihlestibas „faudejufchi galwu“ un weenteefigais tihtars — schis wezais ahfjis — isplehsch asti kā wehdekti un welf nolaisfos spahrnus gar semi, lai tikai ispatiktu tihtara mahtitei, kas pawifam neeerehrojama un neweifla.

Uf tirgus laukuma, kur labpraht uskawejas eelas sehni, war beeschī noftatitees, ka swirbuku tehwiini lehta apfahrt ap sawam mahtitem, un pee tam uspuhschas tikpat kā gumijas bumbas un tā wehrsch uf sewi sawu skaishtuku wehribu.

Ta ir putnu mihlas deja!

Teef apgalwots ka pee daschām putnu fugam dseed ari mahtites, peemehram pee fwehpufteem un strasdeem; schi dseedafchana ir tomehr tikai lehna swilpschana, kura tad fapluhduse atskan, tad mahtite nobeiguse perefchanu. Bet ja weza wista, kura jau sen apnikufe perefchanu eedseedas kā zekulu gailis wistu pagalmā, tad tas wehl nebuht naw peerahdijums, ka ari putnu mahtites dseedatu, bet schi parahdiba isskaidrojama ar mineto zehloni.

Wifas tās brihnischkas melbijas, kuras leezina par koti smalku dsirdi, putni isdabu ar sawu maso dseedafchanas mustuku aparatu. Bet nu ikweenas putnu fugas dseefmas ir sawadas, tā tad sawadi eerihfotam wajag buht ari wiau dseedafchanas mustuku aparatam, — zitadi pee lastigalas, zitadi pee fhhta, zitadi pee kanarijas putna. Putna dseefma mums kauj eestatitees wina dwehfeles dshwē un panahf to, ka no seemas atfwabinatā zilweka behrna frds atveras jo plaschi seedona un wafaras jaukajam laiznam.

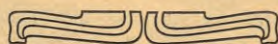
Bet ja top atkal kufu meschos, plawās un dahrsos, tad finam, ka tuwojās druhmais laiks, kas nem few lihdsi seedus un lihgfmas laimi isnihzibas walsti.

Gribi jautat lastigalam,

Jautu dseefmu dseedatajam,

Seedoni tew pogaja,

Bet kamehr mihleja, tik dseedaja . . . (Schilers).

Jahnis Duhka.

Originalnovele.

Wezajam Duhkam schi semes dshwite nemaf wairs lahga nepatika. Wezums, nespehks, schahdas tahdas kaites — wifs tas ir tahds kapitals, kas, lai gan muhschā ruhpiigi krahts, tomehr nenes nekahdus patihkamus augtus. Tapehž winsch ar preeku paklauffija sawa Deewa laipnajam usajiznajumam, kuzsch wiau luhdsa pee bagatigi klastā galda tur augschā, debefu pagalmos. Wifu sawu schis semes krahjuminau winsch atstahja sawam weenigajam dehlam Jahnim.

Jahnis bija jau pee paschas dsimfchanas no listena smagi apbehdinats. Weena kahja winam bija tropla. Ta bija peerauta gandrihs pee zeka. Ja mehds schad tad dsirdet, ka wahrgee behrni ir sawu wezaku wislolotatee azu-

raugi, tad te wareja par to pilnam pahrleezinatēes. Winsch bija wezaleem koti mihfch behrns. Un ari paklauffgs. No dabas klufs, winsch nemihleja kopotees ar ziteem behrneem Winsch nestnaja, kas ir nerahfns darbs. Alfasch winsch usturejās wezaku tuwumā un labpraht peenehma wiau labi domatās mahzibas. Kad Jahnis bija jau peeaufsis, wezaki bija pilnigi pahrleezinati, ka pehdejais preefch dshwies peeteekofchi ruhdsits. Wini wareja, meerigi fmaididami aismigt, jo apsinajās, ka Jahnis wiau fuhri gruhiti pelnito padominau neween neifschkehrdes, bet kapeiku pee kapeikas wehl pawaitros.

Dehls nelika wezaku zeribas nowahrtā. Pehž wiau nahwes tas ilgi, ilgi pahrdomaja, kur atstahto krahjuminau

wisdrošāki ušglabat. Wīnšch nešmaja, kas ir banka waj krahkase. Un ar to droščibu tur esot ari dasčreis tahda šawada leeta: fať, šwešči žilweš, dees' tur wehl war wina naudinā nokuht! Tapehž wīnšch nahža tīkai pee weenigā, ihštā gala šlehdeena, ka naudai japaleeš turpat, tur wina bijuše: sem maīsa tehwa gultā, tur Šahnīs togad guleja. No krahjuma wīnšch neaistika neweena rubka. Un kapehž ari? Wajadsibu wīnam nešahdu nebija un naudu par neešem ščkeest wīnšch nebija paradīs. Wežaki wīnu bija līkuschī ismahžit par kurneeku, un kā tahds tas bija neween paehdīs un apgehrbees, bet daschu labu graš ari wehl pašpehja atlīzinat.

Pehž wežaku behrem pagahja wairaki mehnešči, un Duhtu Šahnīs šabdu šwehtrīhtu isreškīnajo, ka seħru lenta ap peedurkni ir deesgan ilgi nešfata wežaku peeminai, kapehž wīnšch to no peenahkuma atšwabinaja.

Nogulditais kapitalīnšch bija mašleet jau peeaudšs. Tas šawā meerā wehl ilgi buhtu šnauđīs šltošā weetīnā, ja līktenis Šahnīm nebuhtu pametīs masu kuhlentau . . .

Tas notikās šahdu pirmdeenas rihtu. Laitš bija apmahžeš un šmalšs leetutīnšch šahka līhnat. Šahnīs bija eeradees agri pee darba un žihtigi štrahdaja. Domās un darbā nodštīnaješ, wīnšch nemaš nedštredaja, ka meistars wīnam to usprašja. Weltīgi atfahrtojis šawu wajajumu, meistars, laikam šlās pirmdeenas pagirās, wīnam šipri uškleedja: „Tas kroplis wehl peekneedes šawu degunu pee šahbaka. Wīnam tu wari teikt, to gribi, tas neleekas ne dširdot . . . Tew buhs ušlauštees, kad es ar tewi runaju. Šeb es tewi padšhšču, kā nabagu!“

Tas Šahni šahpinaja. Wīnšch, luhť, šewi apštīnaješ par meistara labako štrahdneeku. Neweenu pirmdeenu tas weltīgi laiku nenofka. Un te nu tam jadšrd tahdi nepelnitti pahrmetumi . . . Pilnu šrdi tas todeen' pahrgahja mahjās. Nakti wīnšch lahgā newareja eemigt. Tas walštījās no weeneem šahneem uš otreem. Bet pee kaut šahda gala isnahkuma wīnšch tomehr newareja naht. Wīnšch tepat bija tuwu ismīšumam . . . Un deesin tas buhtu notizīs, ja, pa gultu wahšajotees, wina roka nebuhtu nejauschī peeduhrušes pee šekes, kura, šudraba rubkeem pildita, bija noglabata sem gultas maīsa. Šafa, ka nauda darot gudru. To šaudīs mehđi šazit tā pa pušjokam. Bet ščoreiš pateest Šahnīs nahža uš šoti attapīgām domam. Wīnam wīš tapa gaišš un weenkahršš. Un kā žilweš, kas atrīšnaješ dšihwē wīšgruhtako šareščgijumu, wīnšch eegrima dšikā un šaldā meegā.

Šahnīs, pretim paradumam, guleja šoti ilgi. Otrā deenā wīnšch šwehtdeenas drehbēs eeradās pee meistara. Žiti šekki par tīk wehlu eerahčanos šahka nīrgat. Meistars isbrīhnejees noraudštījās wīnā. Bet wīš tas Duhtu nebuht neustraža. Lepni un šwinigā balši wīnšch teiza: „Nemaš nefmejatees! Šs nahžu pehž šawas algas un riht waj pariht atwehšču patš weikalu. Kam ir nauda, tam naw jašlaušas žitu rupjibās.“

Tas meistaram bija pehršona špeħrens rahmā laikā. Gala isnahkums bija tas, ka wīnšch Duhtu ar šeku peepalīhđsibu isšweeda uš eelu. Alga, aīš leelas šteigas, palīka neīsmahfata.

Bet Duhta nenofkuma. Wīnšch tīk un tā šinaja, ka meistars šopā ar šekšēm ir par wīnu šlīprakt. Tīk to wīnšch lahgā neisprata, kapehž teem eewajadšjees to tīk demonštratiwi israhđit . . .

Ušmeklejis šawu krukī, kas to žeešči eespeeda paduše un, galwu pazehliš, aīšklīboja. Ščoreiš Duhtu Šahnīs wīš negahja, kā agrak, taitni uš mahjam, bet eegreesās šahdā šahnu eelīnā uš otru puš. Šlgi wīnšch pa žitu eelu nebija gahjīs, kā tīkai pa to, kas weba no darbnīzas uš mahjam, un tapehž wīnam tā šawadi tagad puššēja šrdš. Wīnšch ari apštīnaješ tahdu kā leppumu, ka wareja darba deenā paštaigatees un žiteem garām gahješem brīhwi škatitees ažiš. Un tā tas nogreesās no weenas eelīnas otrā.

Krehšlai metotees, Šahnīs gahja uš mahjam. Ne wairš kā žitām reišem, šteidšigi un nospeest, bet leħni un šwinīgi. Ar šmaidu uš luhšam tas brīhwo roku tīk šlaidi wehžinaja gar šahneem, ka šatēs, kas wīnu redšaja, nodomaja: „Rudeen, tam jauneklīm ir kaut kas aīš auš!“ . . .

Un bija ari!

Nedaudšas deenas wehlat Duhta isšteidšās pagalmā pretim šahdai rošpušlai. Uš rošpuššas wīnšch, kufščeerim peepalīhđšot, šakrawaja ruhpīgi šawas nedaudšas noleetotās grabas. Tad rešums dahrdedoms aīšripoja no pagalma. Wešumam līhđšās, kā rakštā, noklaudšaja Šahna šteidšgeeg šoti . . .

* * *

Šahdu jauku rihtu, agri jo agri, šaulitei knapi ušležot, Žipas mahjas pagraba dšihwoškī bija dširdama jautra šwilpoščana un ahmurīna klabināščana.

„Šabriht! Waj jaunškungš jau štrahdā?“ Puškiteene no eelas eesaužās. Ta nometās uš žekšēm eelas pušē uš trotuara, eebahša galwu pa logu un, mihtī šmaididama, gaidija atbildi.

„Kā tad, kā tad!“ atšaneja no eelščas, un šwilpoščana, kā ari ahmurīna klabināščana tapa wehl šteidšgata.

„Waj tad newajadšes atkal ušmasgat to ščephtī, jaunškungš?“ Puškiteene atkal eeprašjās, lai waloda isnahktu garaka un pušainoka.

„Wajaga, kā nu nē! Wajaga Puškiteen!“ atšaneja atkal no pagraba. „Weikalām wajaga allāšč buht špodram, waj ne tā, Puškiteen? Darbam jabuht šabi paštrahdatam, waj ne tā, Puškiteen? Un allāšč laikā paštrahdatam, waj ne tā, Puškiteen?“

„Šaitniba, jaunškungš, šaitniba!“ Puškiteene atteiza un grašjās peezeltees. „Šešču un pašemsču špains ar ušdeni un lupatu . . .“

Puškiteene šteidšigi aīšgahja, un Duhta šwilpoja tahkat.

Duhta tagad beeschī šwilpoja. Šai gan wīnam neišnahža deesin šahdi melđini, tomehr šrošnis jau bija. Šwilpodams tas ari bija eerihkojis šawu weikalīnu, žit glihti ween wareja. Šuleš darba galdīnšch, jauni darba riht, tapīnas, ihlenti, ahmurīni u. t. t. Bija wehl otrs galdīnšch. Tas bija apkrauts mehreem un ščnitem. Šat špogulis un gardeeni Duhtas weikalā bija. Šawā aplaimē wīnšch bija wīšeeženitakais kurneeks. Darba wīnam bija tīk

daudš, ka tas nehma naktis un pat svehtdeenās palihgā. Bet darba dwejejus wiašč nedš atraidija, nedš ari kahdreiš toš peemihla, darbu laikā nepabeigdams.

Mihkti, mihkti wiašč glahstija sahbaku, uswilzīs uš leestī. Tad smaibidams eestā tapīku pehž tapīnās. Un kad darbs bija gataws, tad Duhka to nesin zī reises apgrostija un šķelmīgi fewī nofmihneja. Wīnam sahbaks bija tapis tuws un radneezīfts.

Kad kahds glihts sahbaku pabris bija gataws un stah-weja uš Duhkas mehru galdīna, tad gan wiašč tā fehrati noftatijās vīrns uš sahbakeem, tad uš fawām kahjam, un fawilktō eeraudstījs, nopuhtās un fta steidīgati ar ahmurīnu . . .

Tā pagahja wairakti gadi un Saħna wezatu kraħjuminam bija raduščās wehl kreetnas peedewas. No saħtuma Duhka kraħjumu allasch pahr-ffaittija, bet pehdejos gados tas likās to pawīsam peemirfīs. Tikai šchad tad weenaldfīgi pee-fweeda wehl kahdu kau-dstī klahst.

Wīš zīts bija palizīs pa wezam Duhkas weikalā, weenigi wīna fwil-pošchana fkanēja tā ka gaušati. Seħras wīnā bija manamas . . . Dasch-reiš fwilpoščana pawīsam aprīma. Pagahja deenas un Duhka flufeja . . .

Atkal kahdu rihtu, faulitei špodri mirdsot, Duhka pošās uš fawu sehdekti. Bet tuhltin neešahka strahdat. Wiašč sehdeja brihdi un do-maja. Tad aħtri fahēhra ahmurīnu un saħta ar to klabinat. Pehž kahda brihšcha wiašč to atkal nometa. Tad nemeerigeem foteem peegahja pee loga un fkatijās uš eelu.

Bija svehtdeena. Laudis, svehtdeenās drehbēs, steidīgi fotoja zīts uš weenu, zīts uš otru pušt. Bīteem bija beħrni uš rokam pee rokam, zīti nesa kurwjus un pazīnas. Likās, tee steidsās wīft uš ispreezās weetam. Duhkam, to redsot, tapa ap firdi tik druhmi. Wiašč atgahdinajās gan, ka darbs ir kōti steidsams, bet tihšči raudstījās uš eelu.

„Kapehž es teem newaru lihdsi eet?“ Duhka pehž brih-tīna few jautaja. „Nē, tas neet! Strahdats wairs neteek!“ tas wehl stingri noteiza un eegahja dibena istabā.

Pehž kahda laizīna tas atkal isnahza un pee tam wehl svehtdeenās uswalkā, kuru tas ilgi nebija leetojis.

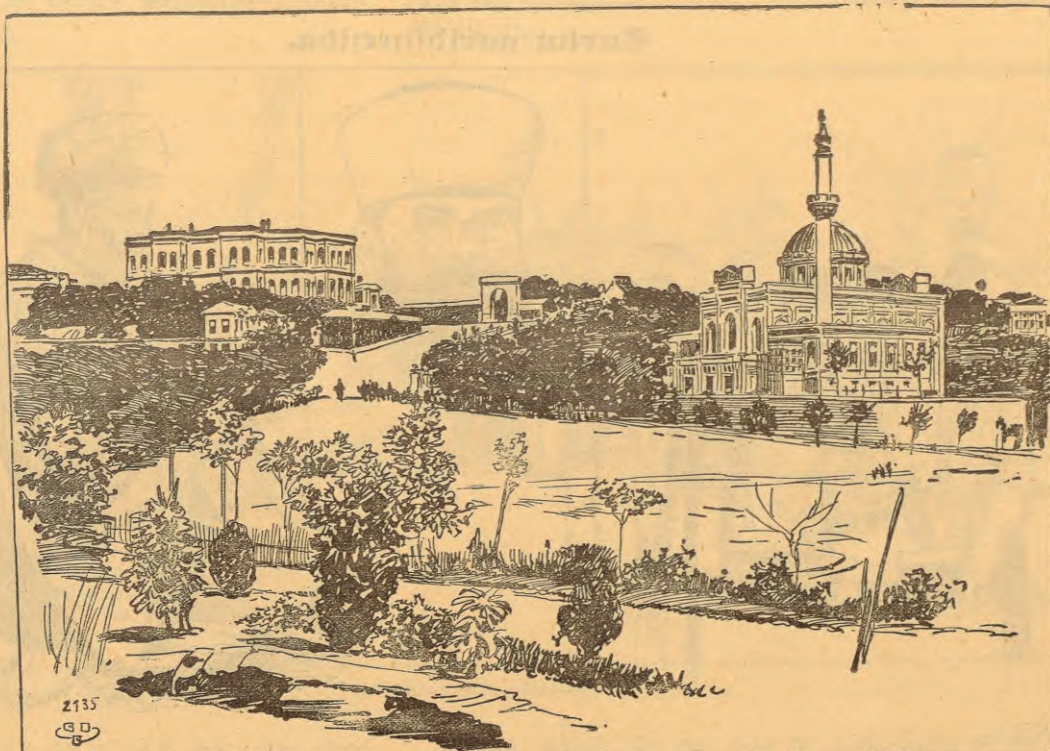
Apftatījees apkahrt, tas wehl nopurinaja stilbus un is-kahpa no pagraba uš faulaino trotuaru.

„Ja, bet kur lai es eimu? kam lai peebedrojos?“

Wīnam teescham ari nebija kur eet. Ne draugu, ne paštā! Kā lai ari tas pee teem buhtu tizīs! Nemeenam wiašč zītadi nebija wajadstīgs, kā tikai tad, kad sahbaki bija pušču. Nemeenš ar wīnu par zītu nerunaja, kā par sahbakeem, neweens pee wīna zītadi nenahza, kā deht sahbakeem. Wīš tas Duhkam tagad tā bija atreebees!

Reiš wiašč bija mehginajīs sahbakus aismīrst un, no-ftatījees, kā daschī mahju puščī eet wakaros uš tuwejo krodstāu, ar fšepenu smaibu ari wiašč tur eeradās. Puščus usmeklejis, tas kautri atsehdaš pee wīnu galdīna un meh-ginaja šcho to runat.

Saħtumā tee tā kā nowehrfās no wīna, newaredami isprast, kapehž Duhka pee wīneem atsehdees. Bet kad Duhka

Zidistofsk.

Hamidija mošeja.

teem peedahwaja fawu alu, tee omulīgi to peenehma. Dser-dami wīni issautaja Duhku gari un plaschi, zīt sahbakus tas deenā pataisot, kahdi ir labaki: šchpeileti waj schubti, zīt warot nopelnit u. t. t. Bet, redsedami, ka Duhka atbild ne labpraht, tee turpinaja farunas fawā starpā: dšina jotus, smeħjās, runaja par politiku. Duhka sehdeja un klaufstījās. Kad zīti smeħjās, wiašč mehginaja lihdsi fmeet, lai gan smeekti tam isnahza tahdi fauft. Ari wiašč mehginaja teikt kahdu joku, bet tee uš wīnu pafstātijās, kā isbrihnijuschees, kā neispratufchi, un, brihdi nogaidijufchi, runaja pašči taħtat. Tikai tad tee pret wīnu atkal pagreesās, kad tas teem peedahwaja no fawa meestīna. Pehž dascheem mehginajumeem Duhka pahrleezinajās, ka wiašč te leeks. Pēezehlees, tas isflliboja no krodstīna laukā. Mahjās pahrnahzīs, wiašč sehdaš pee faweem sahbakeem un fchuwa un klapeja lihdsi fchāt deenai . . .

Tā nu Duhka ūstijās labu laizimu no weenas puses
us otru.

Pahri eelai pretim lehkaja kahds sehs us weenas kahjas
un mehdidams dseedaja:

„Reds', kur isnaht muhsu Duhka,
„Kam tās weenas kahjas truhka!“

Duhka nitni us wimu pafstijās. Sehs nekunigi
fmejhās. Ziti behrni fahka nirkatees lihds. Un Duhka
nitni eekliboja atpatat pagrabā.

„Ta kahja pee wifa wainiga!“ winafch nosteneja un at-
fītās ar to pret krehsflu. Sahpes jusdams winafch eefmejhās
un fahka pamafam pahrmaintit fwehtdeenās drehbes pret
darba fwarkeem . . .

Saulite jau bija pamafarē, tad Duhka pazehla atfal
azis us loga pufi. Winafch nopuhtās. Te Pukiteene pa-
rahdijs pee loga.

„Es newaru us balli eet, Pukiteen, redseet, man ta
kahja!“ tas tā waidedams idabuja pahrluhpam.

Pukiteene apdomajās, tad eefahka. „Nu, tad sineet ko,
jaunstungs? Isrihkojeet paschi tahdu balliti. Fuhs sineet
tahdu, tā toreis Mika te fehtā.“

Un Duhka atminejās. Tur otrā pagrabā tas notika.
Musika spehleja, laudis dsehra, ehda, gahja rotatās. Un
Duhka fehtā pee loga stahweja un ūstijās. Wini tur
eefchā Duhku gan redseja, bet neweens to neufajzinaja
lihgsfotees teem lihds.

„Sa, tad es patš tahdu farihtotu!“ winafch tagad jauzās
pa galwu.

Nofweedis darbu, winafch ahtri pakehra krukā un peelehja
Pukiteenei tuwat.

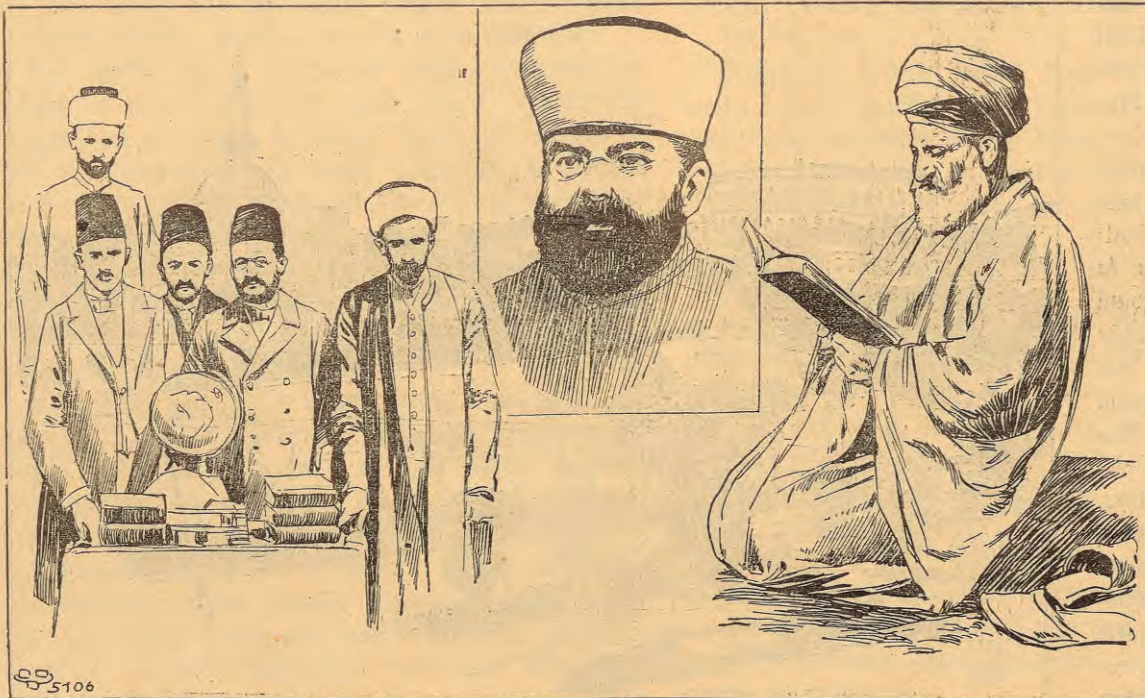
„Waj juhs domajat, Pukiteen, ka pee manis kahds nahktu?“
winafch tagad steidfigi jautaja un ūstijās Pukiteenei azis.

„Kapehž tad
nenahkē? Are,
tur pee manis
lai dshwo diwi
fuku. Tās
eeluhgs fawas
pafshstamās.
Mikam pateit-
fim, lai gahdā
sehnus, un balle
gatawa.“

„Kā tad, ga-
tawa!“ Duhka
eefauzās un sta-
rojofchi raudsi-
jās us Puki-
teenti.

Weena no
Pukiteenes ee-
dshwotajām
Duhkam jau sen
patika, bet wina
ta fweizina-
jumu knapi tif
atkehma. Kad

Turku garidsneeziba.

Softas, turku teologijas studenti.

Ulema, turku mahžitajs.

Godscha, teologijas profesors.

„Nu, jaunstungs, waj steidsamo darbu nobeidsat?“ wina
mihki jautaja un eelezās lihds pusei dshwofki.

Duhka neatbildeja us jautajumu, bet, us wimu pa-
fūstijees, prafija: „Pukiteen, tā war tift pee pafshstameem?“

„Wih!“ Pukiteene eefmejhās. „Tāpat ween, jauns-
kungs! Es tā efmū noūstafijufes, ka juhs fehūcheet ween-
mehr weenti paschi un nefur neejeet.“

„Nefur neeju? Kur lai es eju?“ Duhka gondrihs ar
afaram atwafzaja.

„Nu, us balli waj tejatereem!“

Duhka brihdi nogrima domās. Lehni, nemanot tam
ihlenafch ifshledeja no rotās. Winafch farahwās un leezās
pehž ta. Te tam rota peefahbrās pee fawilltās kahjas . . .
Duhka nodrebedams peewehra azis un nodewās fawām
fahpem.

Duhka ko gribeja runat, tad meitene tam tuhlin apwafzajās,
zif malfatu tahdi glihti fahbati preefch winafch? Un kad
Duhka winai gazi un plafchi isrehkinaja, lai waloda is-
nahktu garafa, tad wina allafch bija newafiga. To redsebam,
Duhka bij reis pafteidsees peedahwat tahdus fahbakus, tā
dahwanu. Bet meitene neklaufjās, aifgreesās pee zitam
un nizinoschi fajija: „Tas kropslis man usdroschinas pee-
dahwat fahbakus par brihwu! Kas es gan efmū!“

Tā Duhkam firds pawifam fafchtuka un winafch nefad
wairs nemehginaja tumotees kahdai feeweetei . . .

„Sa, to mehš darifim, Pukiteen! Nahkamo fefdeenu,
ja? Un dsehreenu un ehdeenu buhs, zif tift useet, to fafceet
winafch, Pukiteen! Un musika buhs, Pukiteen! Un —
un —!“ Wif preekeem tas newareja wairs ifruaat un
mekleja pehž wahrdeem. —

Runats — darits! Wišu nedetu Duhka bija tā elektrifets. Soti wairs nebija til gauš, gihmis til druhms, un swilpošana atkal bija dsirdama, newis tahda sehra, bet tahda, tā pirms wairaf gadeem.

Ari Pušiteene staigaja apkabt peetwihfufcheem waigeem. Bahrija, zepa un spodrinaja. Un kad atnabza seftdeena, tad Duhkas dšhwoklis laistijās ween. Us galdeem bija ehdeeni gahrdu gahrdee!

Duhka pats bija gehrbees jaunā uswaltā un schlipse. Ari krutis bija jaunš. Bahrsdu wiašč bija lizis noskuht, matus apgreest un eekfot. Dšiti elpodams wiašč staigaja no weena istabas gala us otru un weenmehr few jautaja: „Waj wini nahšs, waj wini nahšs?“

Katru reiši, kad Pušiteene nabza un gabja, wiašč farahwās un ahtri stajijās us durwim . . .

Pa to laiku pagalmā un dajchos dšhwokfos atstaneja smeekli un dšhwās farunas.

„D, man jaet pee Duhkas us balli,“ tahds smeħjās. „Es brihnos, ka tas kroplis nabzis us tahdam eedomam,“ teiza otrs. „Wiam ir kas nodomā,“ eeminejās treščais. Un ari zeturtam bija kas to eebilst.

Meiteeschi sabahsa galwas kopā un tšchulsteja un smeħja.

„Wiašč nodomajis prežtees,“ fajija

tahda. „Tas us tewi azis metis,“ teiza otra. Bet pirmā pat raudadama nodeewojās, ka tahds kroplis us wimu wis neusdroschinasees zeret.

Wahrdu fatot, wiša mahja bija lahjās. Wišf masgajās un kemejās, pošās un taišjās.

Deestin, waj tahds us Duhkas balli tā buhtu gatawojees, ja Pušiteene nebuhtu pastahstijuse, tahdus ehdeenus wina gatawo un tahdas ispreezās ir paredsamas.

Tapeħz weens otrs pasmeħjās: „Jaeet apstaittees joku deht.“

Tikko metās kreħšla, durwis parahdijās Kruhša ar sawām diwrindu harmonitam. Zepuri atbihdijis us weenu ausf, wiašč eelihgojās Duhkas weikalā.

„Wareji nu gan nedseħris atnahst,“ Duhka pahrmetoschi eefauzās, tam pretim eedams.

„Kapeħz tad tā?“ Kruhša uskleedsa. „Kas tew par daku, ka es dseħris? Es speħleju, tu man famakša un beigās. Ja negribi, es eimu tuhliā us mahjam.“ Wiašč jau graħjās eet atpataf.

„Tā wis es nedomaju,“ Duhka to luhdsoschi attureja un miħti to noseħdinaja kreħšlā. „Seħdees ween, es tew tuhliā atneħšchu wihnu.“

„Ko — wihnu?“ Kruhša wateju muti brihnijās.

„Newis wihnu ween, bet wehl zitas labas leetas. Konjaku araku un — un —“ wairaf Duhka neatminejās, lai gan wiašč wišas pudeku etiketes agraf bija zentees eekalt atminā.

Pee Kruhšas sahla puħst gluschi ziti weħji. Gaidās wiašč smaibidams klafschkinaja mehli . . .

Pa tam ahra bija dsirdams jautrs troħnis. Pa durwim pilnā taklā smeedamees eebruka bars sfuku.

„Kadeħt winas tā smeħ?“ Duhka nodomaja un palifa apjujis stahwam.

Bet Pušiteene pasteidsās palihgā. „Ahre, te jau ir ari manas jaunfundsēs,“ wina laipni ussahfa un weenu peħz otras eepasihstinaja ar Duhku. Stuki smeedamees fleħpās zits aif zita.

Saunturku fara gabjeens.

„Suħs gribeet ehst waj dsert?“ nesfinadams ko runat, Duhka nedroschi praħja feeweetem. Bet tās atkal sahla smeet, un wiašč, ne wahrda neteizis, apseħdās weens pats pee galda.

Peħz brihtina peeseħdās ari meiteeschi, zits peħz zita, un tad eestahjās neomuligs klufums.

Duhka gribeja teikt scho waj to, bet wahrdbi nenahza ne par ko par luhpam. Raklis litās tā aisschaugts un galwā sakahpa aħnis.

Par laimi, durwis atkal atdarijās un wairafi wihreeschī flaki teħrsedami, eenahza.

„Man preeks!“ Duhka murminaja, teem pretim steigdamees.

„Mums ar, mums ar!“ puischi flaki sauza un saħneedsa Duhkam rotas.

Kaut ko wajadsetu atkal teikt, — tas domaja — bet wahrdbi neradās, un wiam tagad islitās, ka tam wiša mahja us plezeem guletu.

„Nu pee galda!“ choreis Duhkam ispalihdseja atkal Pukiteene. Weeff sehdaa pee galda. Smukato fluki notwehrufe, Pukiteene speeda to Duhkam blatus, bet flukis fpahrdivjas pretim. Ta peetwihka ta beete un kaunigi raudsijas us zitam.

Pukiteene ismehginaja ari zitas, bet ar tam bija tas pats deems. Weeff stipri smehja, bet Duhkam ap firdi bija til druhmi.

Kruhfa uswilka marfchu un trofknis auga apbrihnojami ahtri. Wihreeschi dsina jokus, seeweefchi smehja un harmonikas kweeza ta apmulsufchas. Tikai Duhka, kas pehz scha brihscha bija ta ilgojees, tagad klufu raudsijas seena. Ne musika wairs tam patika, ne kairinaja wairs to seeweefchu smeeklt. Tik weenas domas to neatstahja un winsch few jautaja weena gabala: „Kadeht tas ta ir? Kapehz newaru tahds buht, ta tee ziti?“

Weeff ehda ka schnaufschkeja ween, un Duhkam tas isskattijas til pretigi. „Ka wini steidsas!“ Duhka domaja un wehroja mutes kustinafchanu.

Neeweens nepeegreesa winam wehriba. Zeemini sawa starpa smehjas un joloja. Bet Duhka netrauzets til domaja un domaja . . .

„Beedri, us dejū!“ uskleedsa kahds drofchafais, peezel-damees no galda. Ari Duhka pazehla azis.

Drihs wiff ar kaadu bija peezehlufchees un steidfigi paspeeda Duhkam roku. Tad ahtri nowirfijas fahnus un gatawojas us dejojchanu.

„Ja, dejojheet, dejojheet,“ Duhka eefauzas, ta no meega atmodees, un nostahjas winu pulka.

Kruhfa wilka wata polku un wairakt pahri gawiledami greesas us rinki.

Puischi knaibija dejodami flukeem fahnus, tee atkal smehja un kleedsa. Par to puischi tas wehl sweeda waj gaisa. Bruntfchi plimwinajas, putekki rinkoja un harmonikas kleedsa ta wajatas.

Un Duhka tikai skattijas un skattijas . . .

Dejotaju pahri wina preefcha fatufa weena nejehdfiga newehra. Un schis newehrs wehlas pa istabu rinki ta kamols, ta ameba, kura upuru alkdama, lokas us wifam pufem.

Prahiti Duhkam stinga. Ka pa meegam winam nahza atminā behrniba: — kahds winsch allasch bijis nospees un mafasch. Un tahds winsch ari wehlat bija jutees weentulis. Wifs pelets, ikdeenischts, bes faules deenas, bes lihgsmu juhtu. Tikai weenmufigs darbs, faleefufes mugura pahri strahdajamo galdinu. Pasauke tikai til tahku bija atspogufufes wina dwehfelē, zit tahku ta bija faredsama pa pagraba logu.

Un winam top til fahpigi, til nejehdfigi. Wisapfahrt naw bijis neweena, kas teiktu draudfigu wahrdu, sneegtu roku us gaitu pa faules tekam . . .

Bet harmonikas kweez un greefigas stanas graisa wina notrulinato buhti. Winsch juht, ta tas ta ar fahgi isgreesch no wina dwehfelē tahdus ta faruhsejufschus gabalus. Sirds afino, bet winsch mana, ta lihds ar to eepufst taja kas jaunus, warbuht ari masleet kas dukains, tomehr kaut kas nebijis.

Teit nu ap winu druhsmejas zilwefti. Sinams, no teem winu schfir dsita besgaliba. Bet at Deems, tatschu

dsihwas buhtes! — Un ta karsta uhdens schalte pahrlchjas pahri winu. Kaut kas neapfinots winā mofas, zilajas; winsch juht, ta waretu ari tapt zitadati, neta lihds schim. Winsch bija wifem leeks, newajadfigs, un tagad winam leekas, ta nahkas tikai paspert foli, pasteept roku un wifs nokawetais buhs eesteefts, panahfts.

Un winam usnahf tahda kahre, fatusf ar ziteem, dalitees ar ziteem taja, kas wina dwehfelē gadeem krahjees un tagad aug leelumā un teezas us ahru, us augfchu . . .

Kahda smaga roka nolaischas us wina pleza. Wina fapnaino domu pawedeens pahtruhft. Drofchais puisfs winam usfauz:

„Kam til domigs est! Labat dej, smej, lihgsmojees!“

Lihgsmotees! At Deems, ta winsch to wehletos! Un kautribas waschas top faraufstas no kahres dsihwot . . .

Ari wina afinis fahf rinkot; deg waigi un lojekt tirtst.

Wismirstees! teem lihdsi gawilet! greestees musika lihds ahrpraham! Just seeweeti til tuwu, tas elpu elpot, kleeft un gawilet! . . . Wifs tas ta weefulis wirpufo wina smadfenēs.

Ahtri winsch peeelibo pee galda un schigli weenu pakaf otrai isdser daschas glahses wihna. — — —

Un kad musika taifijas apklust un weeff dsitt elpodami dseseja fawas fejas, tad Duhka ta isbihjees, uskleedsa Kruhfam: „Kam apkluseet? Spehlejeet, es ari grihu deet!“

Un kad ziti fahfa smeet, tas steigfchus peeeliboja pee kahdas meitschas un dsitt paklanijas. Skulis pawifam apjuka un, domadama, ta Duhka joto, papurinaja galwu. Duhka gahja pee otras, — ta dartija tapat. Ari trescha un zeturtā tam atteiza. Kauns un fahpes pahrnehma Duhku. Ismiffs winsch tagad noraudsijas Kruhfa, kuresch gribeja rimt spehlet.

„Spehle, es deefchu weens!“ winsch peetwihjis kleedsa un fahfa ta weefulis greestees rinki. Ka ziti dejoja, tas nemahzeja, un tapehz tas lehja, ta pats eedomajas.

Zeemini smehja ta lutinati, jo tee pateefcham domaja, ta Duhka dsen jokus Kruhfa aurojofcha balsi dsedaja lihdsi harmonikam.

Arween kaifligakt un kaifligakt Duhka wirpufoja rinki. Wina gibmi bija lasamas schaufmas un ismifums; azis sawabi spihgufoja un ap muti schaudijas kehmitgs smihns.

Weeff wairs nesmehjas, bet stingumā raudsijas weens us otu. Ne wairs bija dsirdamas jautras peefihmes, ne Kruhfas kleeffchana. Gaisa tik ta twans plehtas harmoniku trofknis un Duhkas stipras elfas. Tad paklufs wads un Duhka nokrita us grihdas . . .

Kad weeff to peezehla, tam afinis tezeja no weenas azs.

Wiff steidsas pee wina, bet Duhka atbihdija tos un teiza: „Geet, naw nefas! Dejojheet tagad juhs, es sawu deju esmu isdejojis.“

Galwu rokās atspeedis, winsch sehdeja un raudaja afinainas afaras.

Winsch nedfideja, kad weeff weens pehz otra aifgahja . . .

Istabā tagad bija meers . . .

Un ari Duhka pehz meera ilgojas, pehz muhschigō meera . . .

Apfkats.

Walsts domes darbiba.

Pehz autoru teeſibu „notahrtoſšanas“ walsts dome 10. aprili apspreda budſčeta komiſijas ſinajumu par dſelſſzetu waldes iſdewumu budſčetu uſ 1909. gadu. Kā referenti uſſtahjas Herzenwijs un Markowſ I. Herzenwijs ſinā, ka pehz dſelſſzetu waldes iſdewumu budſčeta projekta uſ 1909. g., tās iſdewumi aprehſinati uſ 537,548,834 rbf., tas ir par 46,134,720 rbf. wairaf, nekā pehz 1908. g. budſčeta. Budſčeta komiſija atſinufe par wajadſigu, paſeminat projekteto budſčetu par 15,276,238 r. un aprehſinajufe to uſ 522,272,596 rbf. Komiſija atſiſt, ka pehz ſči budſčeta waretu iſdarit wehl eewehrojamaſus eetaupijumus, bet wīka ſaprot, ka wīſas nekahrtibas dſelſſzetu ſaimneezibā newar nowehrſt weenā gadā. Referents atſiſt par wajadſigu ſewiſčti pakawetees pee krona dſelſſzetu iſmantofšanas iſdewumeem, kuri pehz budſčeta komiſijas domam teekt iſdariti beſ kahda ſaimneezifka aprehſina. Pehz tam wīſč pahreet uſ dſelſſzetu ſaimneezibas materialo datu un aiſrahda uſ ſchis nodatas eerehdnu blehdibam. Gerehdni ſanemot no daſčado materialu peegahdatajem ſewiſčkus procentus. Augſtako eerehdnu blehdibam ſelojot tahdas pat no ſemako kalpotaju puſes. Tahkat referents aiſrahda uſ ſemako kalpotaju algas paaugſtināšanas un dſihwes apſtahſku uſlabofšanas nepezeefčamibu un uſ wajadſibu, peenemt dſelſſzetu deeneſtā perſonas ar augſtatu iſglihtibu. Weidsot wīſč apſtahjas pee budſčeta ſeptitā paragrafa, atſihdams, ka naudas balwu ſadalifčanu tahdā weidā, tā ta teek praktiſeta dſelſſzetu walde, ari budſčeta komiſija atſiſtstot par pilnigi pareiſu un iſſatot wehleſčanos, lai ſči ſistema titku eewefta ari zitās ſchis miniſtrijas eeftahdēs un wīſas pahrejās miniſtrijas. Budſčeta komiſija leek preeſčā peenemt ſefoſcho pahrejas formulu uſ budſčeta projekta apspreeſčanu pehz atſewiſčteem punkteem: „Atſihdama par wajadſigu, 1) eefneegt likumdoſšanas eeftahdem preeſčlikumus jautajumā par waldebis uſraudſibas tahkato organizaju pee apſtellejumu peefčkiršanas, 2) eeroheſčot iſdewumus dſelſſzetu kalpotaju ſkaita paleelināšanai un ſpert ſokus kalpotaju ſtahwolka uſlabofšanas ſinā, paaugſtinot algas un peewektot dſelſſzetu deeneſtā perſonas pehz eefpehjas ar augſtako iſglihtibu, 3) paahrinat nolikumu zauruhfoſčanu par krona dſelſſzetu apgroſibas kapitaleem, 4) pahtraukt aiſnemšanas no dſelſſzetu pahrwaldibu puſes no kaſes eewehumeem ekſploatazijas waja-dſibam, 5) ſaſtahdit iſgadus wiſpahreju pahrfſtatu par dſelſſzetu ekſploataziju pehz bilanses ſistemas un to eefneegt likumdoſšanas eeftahdem, 6) luhfot zauri kreewu dſelſſzetu wiſpahreja uſtawa 50. pantu un 7) pee dſelſſzetu ekſploatazijas budſčetu ſaſtahdifšanas ſtingri eewehrot noteikto iſdewumu ſčkiroſčanu, dome pahreet uſ dſelſſzeta waldes budſčeta atſewiſčto pantu pahrbaudifčanu.“ — Pehz zetu miniſtra paſkaidrojumeem un debatem dome peenem budſčeta komiſijas formulu. Peenem ari tahkat kreditus „ſem noteikuma“ budſčeta komiſijas aprehſinamā. Pehz tam peenem ari iſdewumu datu komiſijas aprehſinatā leelumā.

13. aprili uſ deenas kahrtibas **intendanturas wirspahrwaldes budſčets**. Sehdi wada **Homjakows**. **Sweginzows** referē, ka waldebis ſčo budſčetu nolikufe uſ 350,834,290 rbf. jeb par kahdeem 30 miljoneem leelaku nekā 1908. gadā; komiſija ſčo budſčetu ſaiſſinajufe par kahdeem 2 miljoneem, wiſwairaf pee uniformefšanas. Referents atrod, ka ſaimneeziba ſčai pahrwalde ſtahw uſ neapmeerinoscheem pamateem. Wajadſigos preeſčmetus neegahdajas no raſčotajem, bet no kahdeem weikleem ſtarpineekem, no kam zekas daſčas nebuſšanas. Armiju wajaga pamehginat apghdat ar kreewu mahjruhneeku palihdſibu. Zaur premijam wajagot pamudināt mahjruhneeku ſawus iſſrahdajumus tā raſčot, ka tee ari kara laikos leetojami. Intendanturas perſonals atjaunojams, tanī japeedabū iſglihtoti ſpehči; waretu uſnemt iſdeenejuſchus ofižeerus, kureem tomehr ſawa penſija jadabū ari turpmat.

Gutfkows (oktobriſtu wadonis) greeſč wehribu uſ intendanturas un lihdſ ar to ari kara miniſtrijas wahrigako weetu, par kuru jau agraf runats preſē. Weera laikos no intendanturas dſirdeja tiſai ſchabus tahdus ſkandalus, prahwas u. z. Tikai kara laikos atlaſhjas mums ſchā reſora behdige apſtahſki. Parunajet tagad ar kahdu kreewu-turku kara dalibneeku no 1877. gada. Lai gan jau pagahjis ilgs laiks, lai gan dalibneeki tagad kuruſchi meeriqi wihri, un lai gan wini eewem augſtas weetas, tad tomehr wīnu noſtahtos arween wehl buhs iſmanamas neiſſiſuſchās duſmu ſajuhčas par apſtahſkeem, kuru leezineeki un upuri wini bijuſchi. Wehl pais atminos, ka Maſkawas ſlimnizā peenahja ſaldati no **Schiptas**, kureem kahjas un rokas bija noſaluſčas. Atminos wīnu noſtahtus par mokam, par papes ſolem. Un jums wehl droſči atminā firmas **Gregers**, **Horwijs** un **Kagans** prahwa, kura bija tihrais teeſu iſſmeekls. Šchā firmai bija augſti aiſſtahwij un tapehz ari wīſ noſeedsneeki palika neſoditi. Waj no ta laika apſtahſki labojuſchees? Kreewu-japanu karſč leezina, it tā pateefčam buhtu notikuſchi daſchi nopeetni pahrlabojumi. Kara laikā daſčās weetās tee bija apmeerinoſchi, bet armijas mugurā un te Kreewijā tee rahdas tikai atkahrtojums no 1877. g. Ta bija intendanturas orgija! To waretu iſſkaidrot tikoī tā, ka kara reſora preeſčgalā buhtu ſahwejuſchi tikai tahdi, kas kaut tā peedalijuſchees pee ſcheem noſeegumeem, bet to it nebuht newar teikt. Zif waram atſtatitees atpakaf, preeſčgalā redſam nepatajamus goda wihrus. Un tomehr mehs ſchā reſorā redſam fata-liſtiſku paſemibu pret wiſpahrejo ſagſčanu ſchā reſorā. (Peebalſo.) Un kas ir panahkums? Wīſa muſſu armija loti ſlikti apghdata, zif tahl tas ſihmejas uſ preeſčmeteem, kurus peegahdajufe intendantura! Un tagad wehl tee pahrmatſajumi! Zif no ſenatora **Garina** rewifijas redſams, tad reſora eerehdni dabū 8—12% no peegahdato leetu zenas. Ja nu eewehro, ka leeta groſas ap ſimteem miljonu rubtu, tad buhs noſkahrſtams, zif dauds teek pahrmatſats. Kā ſči nebuſšana buhtu apkarojama? Lihdſekki ir tiſ weenkahrſchi, ka tihri kauns tos te atkahrtot. Wiſ-

pirms kontrole no paschas armijas puses. Bet preekšč tam buhtu wjadfšgs, ka pate ministrija wehletos scho kontroli iswest, ka usklaufitos us teem kara spehka nodatu preekšneekem, kuzi brakhē intendanturas peggahdatos preekšmetus, ka winus par to nesauktu pee atbildibas un nesoditu, ka us wineem nedaritu nekahdus spaidus, lai tee peenemtu gluschi nederigas leetas.

Armijai wajaga atkaut isteikt sawu balfi. Otra kontrole ir no atklatibas puses. Naw neweena ministra, domaju, kuram ta buhtu jainterefejas, ka wina aroda kahrtiba tiftu apspreefta atklati, ka pastahwetu preses brihwiba, ka kara ministrs. Es wina weeta itdeenus uftahtu eefschleetu ministram, kad tad tas ihstenti eefneegs likuma projektu par preses brihwibas paplaschinaschanu. (Sauzeeni kreifa un zentra: „Bravo, bravo.“) Un treschais lihdselkis atkal tif weenkahrtis, ka jakautrejas pee ta pakawetees. (P u r i f c h e w i t f c h s no weetas: „Dot pa faklu.“) Luht, jums labpatika isteikt gluschi pareift, treschais lihdselkis, nesaudfiga to personu atbildiba, kuras israhdisees par waintgeem, ziwila atbildiba, bet fewischki kriminala. Pehdejo mehš neredfam. Es usmanigi fekoju weselai rindai prahwu, kuras nori- finajās pehz kreewu-japanu kara. Redfams, peewahk titai mafas fintoles, bet newis leelas lihdatas, kuras schai resora bija wisleelakas rahwejas. (Balffis zentra un kreifa: „Bravo.“) Tas ari rada to besatbildibas atmosferu, kura isaug wifš kaunums. Bet tomehr pehdejā laikā manams weens fihmigs faktis: tas ir ministrijas wihriščlais un godigais solis, ka ta atkaha fenatora Garina rewifšju intendanturā. To mums wajaga apfweikt, tam naw peemehru. Zif pasifštu rewifšjas datus, tad waru teikt, ka praktika noteek schaufmigas leetas. Ministrijai ir bagatigi materiali. Bet jautajums nu ir titai tas, waj ministrija isleetos materialus un staigas droschi pa reorganizijas zetu. Us muhfu pabalstu wina war zeret. Ja ministrija teiks un peerahdis, ka par tahdam un tahdam zenam newar dabut wjadfšga labuma preekšmetus, tad pahrgroffim zenas; ja algas israhdisees par mafam, peelifim. Ja nebuhs peeteekofschu repreffiju pret nebuhschanam, tad efam gatawi eet lihds kara lauku teefam. (Zentra un laba: „Bravo.“) Efmu pahrleezinats, ka kreifee schai finā titai kaunigi at- turas. (Kustiba kreifa, labee un zentrs peekriht.) Bet mehš wehlamees, ka reis buhtu gals tam netizamam kaunumam un netikumibai, kas walda intendanturā. Bereffim, ka wifšas tenkas par bastahju armijas nosaldetam kahjam paliks par wehstures nostahsteem. (Wifos fotos ilgi trofšchmaini plau- fchkina.) Paslubina pauft. Purifschewitfchs no weetas: „Gutščkows malazis.“ Plaufchkinaschana, smeelli.

Schilo apluhko intendanturas darbibu Peeamuras ap- gabalā un aprahda ar dokumenteem, zif leelt saudejumi tur zekas no daschadeem peegahdajumeem, un prafa ari preekšč tureenes fenatora rewifšju.

Galwenais intendants Pokatows kara ministrijas usdewumā pasneedj isflaidrojumas un prafa, lai atstahj budschetā 1,208,530 rubl. feena un ausu eegahdaschanai. Intendantura wjadfšbas eepirkufe ari no muifchu ihpafsch- neekem, femneekem un laufšaimneezibas beedribam. No

torgcem pawifam atfazitees nekahdi newar. Isstrahda pro- jektu par kara spehka apgahdaschanu ar wifš wjadfšgo no semstu puses. Intendantura schogad Pensas un Simbirskas gubernās nodomajufe zaur semstem uspirkt kahdu miljonu pudu labibas. Jaunus intendanturas ofizeerus nodomats komandet us fabrikam un usluhtot sagatawojumus preekšč winas; tad newajadsetu peenehmeju komifšjas. Bes tam wina usdod ari pastellejumus mahjruhpneeekem un zeelumem. 62% sahbatu preekšč armijas isgatawo mahjruhpneeeki. Tad intendants greeščas pret Gutščkoma runu, newarot it wifšs tā apwainot, algas mafas un ja jau no wifšam pufem tā usbruht, tad eerehtneem pagalam juhd duhšcha strahdat. Par rewifšju titai war preezatees. No pehrnā julija lihds schim intendantura nodewufe teefam 40 personas. No tam 6 naw fintoles, ka Gutščkows teiza, bet ir 6 lihdatas. (Smeekli zentra un kreifa.) Armijai paschai wajaga kon- trolet intendanturu. Wajaga ari eewest rewifšjas par inten- danturas fabriku, noliktawu un magafinu walbem. Wajaga ari meera laikos walffis kontrolei dot tahdas teeffbas, kahdas tai kara laikā, un bes tam ari paschas atklatibas.

Kokubakins prahto, ka ne ikreis warot tizet us wahrdu. Pahrgroffim wajaga wifš intendanturas fiftemu. Domē klaji apspreeft winas darbiku, ka ir kontrole no fa- beedribas puses. Naw zeeschams stahwolffis, kahdā muhs eewedufchi lihdschinejee kari. Naw jaaismirft, ka kara wa- jadfšbam isdodam 650 miljonus un ka kara deenesis darbam atrauj gandriht weselu miljonu zilwetu. Un tapehz walffis aifstahwibas darbi nedriht notift fšpenibā. Wifsch ne- faprot armijas garu, kuru uftura kantes, fiveres un fkaifšas uniformas. (Sauzeeni no labās: „Bet arestantu paltraks.“) P r e e k f c h e h d e t a j s atgahdina, lai paleek pee leetas. — Wifš naw nepeezeechami wjadfšgs, kas eewestis budschetā. Lai isfargatos no sahdfšbam, tad peenehmeju komifšjās wa- jaga peedalitees fabeedrifšam eestahdem. G u t f i n s (mehr.) atrod wifa kaunuma fakni pokos, kuzi ir intendanturā, un schihdos, kuzi peegahda materialu. C h w o f c h t f c h i n f i s domā, ka kauns weenmehr pastahwefchot, kamehr kuhfchot eefpehjami tahdi gadijumi ka Mastawā, kur politifškas orga- nifazijas isfazija pateizibu generalim Herfchelmannim par to, ka tas winam sagahdajis eeneffgus podradus. (Kreifee plaufchkina, tāpat dafa zentrs. Labee trofšchano un fauz: „Deefgan.“)

Beresowffis II. (labais) isflaidro, ka wifsch, ka jau labais, duhšchigi uftahjotees par kreewu nazionalās leetas aifstahwefchanu. Wifsch aifrahda us Wenfchikowa rafsteem „Now. Wremjā“ un it fewischki pa- kawejas pee rakfta: „Schihdu refors“, kufsch wehrffis pret intendanturas reformu. „Muhfu armiju“, tā runatajs faka, „gehrb un baro ar fapuwufschu gatu un kahposteem fizes un Schmules. Kreewu intendanturas refors preekšč tam isdod 350 miljonus rubku. Schi leela naudās suma eepuhft schihdu kabatās. Ar scho naudū teef ufturets „Bunds“ un humbifti un teef isdotas kaitigas awifes, peem. „Netfch“. Kas apgahda isjuhlofchos sahbatas, kas apgahda flifšas uniformas? Tee ir schihdi!“ (Balffis kreifa pufe: „Kas to fanem?“ Balffis laba pufe: „Radetti“). B e r e s o w f -

fīis turpina: Jau kreemu-turku karā tika flaweni fefošchi 3 wahrdi: Gregors, Hornižs un Ragans. Schee 3 schihdi apgabaja papes soles un fapelejufchu maifi. Kreemu-japanu karā Ginzburgs apgabaja ogles, kuras tā prifes tika aifweftas uš Nagasaki. Sata, ka kreewi efot peekufufojami. Bet kas peekufufo, ir wairaf wainigs, jo wiafch pawedina. Schihdi intendanturas eerehdauš famaitajufchi, bet kreewi neiſeet uš to — kaſdu peekufufo, un tapeh; newar schihdu konkurenzi iſturet. Debates iſbeigtas. Peh; lafſchšanas pa daſam dome peenem galwenās intendanturas waldeš budſchetu no budſcheta komiſſijas ušdotā apmehrā. Peenem un nodod redakcijas komiſſijai wehl daſchus likumprojektuš un ſehdi flehdi plſft. 11 un 50 min. naſti.

„Raſcha Gaſeta“ ſiwo, ka 15. aprifa wakarā notureta wezafo apſpreechanas, kopigi ar walſis domeš komiſſiju preefſchfehdetajem. Apſpreetiš walſis domeš nahfoſchās ſeſſijas darbības planš. No domeš komiſſiju preefſchfehdetaju ſiwojumeem redſamš, ka no eewehrojamaſeem likumprojekteem, preefſch eefneegſchšanas domei ir ſagatawoti: 1) par weztizibneeku draudſem; 2) par pahreeſchanu no weenas tizibas otrā; 3) par iſnehmuma ſtahwoſteem; 4) par weetejam teeſam un par komiju normalo atpuhtas laiku. Agrarlikumprojektuš wehl lihdi ſchim laikam naw iſſtrahdats. Zaurſtatifchana wispirmā kaſrtā teeſ nemts iſdewumu budſchets, 9. nowembra likumš otrā laſſchana, Kotubatina leeta un eenehmuma budſchets. Seſſija tiſ flehgta 10. juniajā. Lihdi tam laikam domā noturet 25 ſehdeš: 4 ſehdeš nedekā. Diwaš ſehdeš preefſch ſiſteem likumprojekteem un diwaš ſwarigeem likumprojekteem.

Loti interefanta un pamahzoſcha walſis domē bija **ſinoda budſcheta** iſtirſaſchana. Jau pagahjuſchā gadā walſis dome tur atrada daudš ſmahdejama un aiſrahdija uš weſelu rindu iſdaramu pahrlabojumu. Bet nefas naw iſpilditiš. Un walſis dome apmeerinajās ar pagahjuſcho gadu iſteikto wehlejumoš atkaſrtofchanu. Un galu galā peenehma ſinoda 40 milj. rbk. leelo budſchetu, no kura noſtrihpoja tikai 18,000 rbk. Bet pee tam gan jauſſwer, ka debates wairaf groſſijās gar baſnizās un walſis ſawſtarpejam atteezibam, nekā gar ſinoda budſchetu. Baſniza, kura ſchim brihſcham no walſis atkariga, tiſto tiſt pilnigi patſtahwiga, no walſis neatkariga. Pret baſnizās patſtahwibu maš kaš to eebliſt, bet baſniza ar to ween neapmeerinaš, wina tab allaſch gaſjuſe taſtat un luhtojuſe walſi kaſpinat ſawā labā. Walſis kaſpinaſchana, kā iſſtaneja iſ debatem, efot ari tagad winaš gala mehriš, lai gan newarot noleegt to, ka baſnizai jatkuhſt patſtahwigatai.

Peektden, 17. aprili walſis domē apſpreeda **tautas apgaifmoſchanas miniſtrijas budſchetu**, pee tam maſleet pahſteidſa oktobriſtu iſtureſchanaš, kuri tautas apgaifmoſchanas miniſtra Schwarzga rihzibā tikai maš to atrada pakajamu, wina pamatprinziſeem turpretim ušdſeedaja flawas dſeefmu. Kapuſtiniš wiſā nopeetnišā apgalwoja, ka mehš tautas apgaifmibaš ſinā Wakar-Giropu jau taiſoteeš panahſt un oktobriſtu wahrdā Anreps uſſwehra, ka kreewu tautſkolas mehriš wiſpirmš ſtiprinat tautiſtu apſiwo. Naw domats, ka iſweenaš tautibaš ſkolai ſawas tautibaš apſiwo,

bet kreewiſtu apſiwo, t. i. ar ziteem wahrdeem: tautſkolas uſdewumš Kreewijā ir weizinat pahkreewoſchano. Zadomā, ka tai Anrepa garā buhtu atkal janoteef ar iſmeſtā ſlowaiſka palihdſibu.

Aſ un leetiſchki tautas apgaifmoſchanas miniſtra Schwarzga ſiſtemu wiſoš tāš pamatoš nokritiſeja waj weenigi kadetu wadoniš Mikulowš.

Wiſaugſtaſkais ukafš par Baltijas generalgubernatora amata atzefſchano 14. febr. iſſludinats ſchahdš Wiſaugſtaſkais ukafš waldoſcham ſenatam: Ar Muſhu Wiſaugſtaſko ukafu, kaš iſdots waldoſcham ſenatam 1905. gada 26. nowembri, augſtaſā pahrwaldiba par Wiſſeſemeš, Kurſemeš un Igaunijas gubernam tika Baltijas gubernāš iſzehluſchoš nemeeru ahtraſas apſpeeſchanaš deht nodota Baltijas pag. generalgubernatora roſās, eezetot wina preefſchfehdbiā ſewiſchku padomi weetejās paſchwaldibaš jautajuma iſſtrahdafchana. Tagad, kur minetā apgabala eeſtahuſeš manama apmeerinaſchanaš, atſihdami par wajaſdſigu atkal eewefſt Wiſſeſemeš, Kurſemeš un Igaunijas gubernāš wiſpahrejo pahrwaldibaš kaſrtibu, pawehlam: Baltijas gubernu pagaibu generalguberniatu un pee wina nodibinato ſewiſchko padomi atzelt no 15. aprifa 1909. g. Waldoſchais ſenats nekawefeeš iſdot ſchini ſinā wajaſdſigoš rihtojumuš. Uš originala ar Wina Paſcha Keiſara Maſeſſates rofu paraſtiš.

Zariſoje ſelā, 17. martā 1909.

Upſeeginajis: preefſchfehdetajš Miniſtru Padomē, ſiwoantiſchu miniſtrš, walſis ſekretarš W. Kofowzewš.

Baltijas generalgubernatora amats nu beidſot ar 15. aprili taiſchu atzeliš un bijuſchais generališ baroniš Mellerš-Safomeſkiš eezetliš par walſis padomeš lozekli. Leetas, kaš wehl neiſbeigtas, nokaſrto un iſbeidiš ihpaſcha likwidacijās komiſſija ar eefſchleetu miniſtrijas wiſpahreju leetu departamenta wizedirektoru iſſtenu walſis padomneeku G. G. Schinkewiſchku preefſchgalā.

Senatora rewifſija Baltijā, kā „Düna-Ztg.“ ſiwo, nenotiſchot, wiſmaš nodomš efot atliktiš uš neſinamu laiku. Jawehtlaš tomehr buhtu, ka rewifſija notiktu.

Bijuſchais Baltijas generalgubernatora kanzelejas direktorš ſlepenpadomneekš P. M. Kofchkiš eezetliš par eefſchleetu miniſtrijas reprezentantu dſelſſežeta leetu padomē, atſtahtot wina ta lihdiſchinejā weetā kā eefſchleetu miniſtra padomeš lozekli.

Peepraſijumuš walſis domē par Baltijas leetam. Interpelacijju (peepraſijumu) komiſſija, kā „St. Petersburger Zeitung“ ſiwo, peenehmufe kreifo peepraſijumu par Baltijas poliſcijas eeſtahuſchu nelikumibam, kaſdāš peelaiſtiš atteezibā ſewiſchki uš poliſtiſkeem.

Uš lauſeem 18. aprili (1. majā) weetweetam iſtaifſtas proklamacijās, uſwiltti ſarkani ſarogi un appuſchoti kriſtuſcho kapi.

ſemkopiš behdigš raugaš nahſotnē. Geſtahuſeš atkal auſtiš laiſk. Naſtiš ſalnaš nemitaš. Seemaji un ahbuliſch, kuri jau bija ſahluſchi atſpirgt, zeefch atkal no jauna. Sahle auſtiš laika deht neaug. Lopu bariba pagalam. Redſ jau lopuš ſchur tur ganameeš laukā. No ehſt bet

wineem wehl naw nefa. Un pašbstamais metereologs profesors Grigorjens pee tam wehl parego, ka auksis wehl buhšot wifu aprili un tikai wehl maja šahumâ laiks pehššoni grošššotees un uš reis palikšot šlts, tik šlts, ka notaweto panabššot. Wašara buhšot normali šlta.

Pilnu šapulšču aišleegšana. Widšemes gubernators pagaidam aišleedšis, ka „Rišk. Westn.“ šlno, Riga atrodoschās Baltijas šeeweešču beedribas waldei šariktot pilnas šapulšes. Kā dširdams, tad šchis aišleegums išlaisis tadehš, ka beedriba nešen atpašat peelaiduše pilnā šapulžē blatus personas, ar to pašrašpudama šawus štatutu nošajjimus.

„S. D. L.“

Noteešats denunžetajs. Štultes pagasta peederigais Šihmans Grehwe, Štultes muiščas ihpaššneekam, baronom Jr. Loringhofenam, wairakas reišes bija šlnojis, ka šahš no weetejeem eedšihwotajeem Šihmans Šols, 1905. gada rudenī pa krogeem turejis pretwaldibas runas un muššnojis šaudis uš dumpi. Uš šchahdu šlnojumu pašmata Šolu apžetinaja un eeweetoja žentralžetumâ, kur to notureja 6 nedekas, lihšš šamehr išrahdišās, ka wiašch no Grehwes ir tiššchâ prahtâ apmelots peršoniga naida dehš un lai ištaptu baronom. Šols Rigaš apgabalteefâ eefneedša pret Grehwi šuhššibu, šura tad šawâ 15. aprika šehdē pehdejo noteešaja uš šeššeeem mehneššeeem žetumâ.

„Š. W.“

No Šelgawas. Šelgawas apgabalteefâ išteefaja 13. aprili šchahdu prašwu: Pehrnajâ 12. septembri šemneekš Dawids Ašerbauers brauža no Šelgawas pa Rigaš šchofeju uš mahju. Žeturta weršē no pilšehtas wiašch eeraudšija automobili braužam leelâ aštrumâ šew pretim. Šâ ka wina širgš šahša bištees jau pa gabalu, tad wiašch iškahpa no rateem un, šamehmis širgu aiš eemaufteem, apgreefa to atpašat un tureja tã, ka tas lai neredšetu automobili un netrakotu. Automobiliam draššchotees garam, širgš šaflehejes ar tahdu špehtu, ka aiššweedis Ašerbaueru un tas nokritis šem automobila, kas wina nošta uš weetas. Par automobila waditaju iššinaja 25 gaduš wežo Leelbritanijas pawalšneeku Ludwigu Pošfeltu, kas tomehr neašfinās par wainigu, jo braužot Ašerbaueram garam, wiašch braužis lehnam un neparedšejis nekahdu nelaimi. Tomehr wina nodewa teefai un Ašerbauera atraitne peeprašija no wina preeškš šewis un šaweem behrneem 21,300 ršk. leelu ušturas nauđu. Teefa aššina Pošfeltu par wainigu beš šauna nodoma un šodija wina ar žeešču rahjeenu atšlahtas teefas preeškchâ un bašnizas šodu pehž garidšneeka aššinas. Atlihbšibas šinâ atraitne išlihgã ar Pošfeltu par 6000 ršk., no šureem 2000 ršk. wina šanem preeškš šewis jau šchoneekš, bet pehdejos 4000 ršk. winaš behrni, kad lihšgums buhš apššiprinatis bahriau teefâ.

„Š. W.“

Šelgawâ „Latweešču Lauššaimneezibas beedribai“ atšautš šariktot lauššaimneezibas un ruhšneezibas iššahdi.

No Šaldus. Preeškššihmiga rižžiba. Weetejai Krahž-Šiškewu kafei par pagahjušcho gadu atližis ššaidras pelnas 5800 ršk. No minetās šumas kafes walde nolehma šeedot labdarigeem mehrkeem šekofšas šumas: realkšolas dibinaššanai Šaldū 500 ršk., weetejai draudšes

ššolai 300 ršk., Šaldus pilšehtas ššolai, truhžigo ššolneeku pašalštam 150 ršk., weetejai Ugunššehšēju Beedribai 300 ršk. Šewiškški daudš beedru protešteja pret šeedojumu pilšehtas ššolai, bet ar 2 balšu wairumu tomehr projektš tizis peenemts. Augššminetās šumas, šuras šeedotas ššolam, rahda, ka leelakã data šaldneeku naw weenalššigi pret išglihtibu.

„L.“

No Leel-Šeres. Leelakã data Šeres pagasta šaimneeku eekšhlajušchi šawas mahjas agrarbankas Šelgawas nodakã, lai atšwabinatots no parahdeem žungam un Kuršemes kreditbeedribai. Reišã ar to šaimneeki naw wairš špeesti apdroššinat šawu ihpaššumu Kuršemes Apdroššinaschanas beedribã, bet pašreet Latweešču Šawššarpiğã Apdroššinaschanas beedribã, kur arti mašajeem apdroššinatajeem leelakas ehrtibas un teefšbas, tã ka war leelakã mehrã peeweenootees šawam wajadššbam. Apdroššinaschanas jaunajã beedribã no šchejeenes peenabža tik daudš, ka wina jau 1908. gadã wareja šche atwehrt Šeres nodaku un šleht gadu ar 104,368 ršk. leelu apdroššinajuma šumu. Šchogad Šeres nodakai ir wehl peeteikti šahdi 100 jauni apdroššinajumi, tã ka šahkot no šchi gada Šurgeem Šeres nodakã buhš apdroššinatas mantas lihšš 300,000 ršk. Šâ ka Šeres pagastš šaetats kopã ar Kaunas gubernu, tad daudši tur dšihwojošchee latweešchi ir greesušchees pee šchis nodakas ložteem, lai Latweešču Šawššarpiğã Apdroššinaschanas beedriba išplatitu šawu darbibu arti pee wineem.

„L.“

V. Latweešču wiššpahriģee dšeešmu šwehtki. Atteezotees uš V. Latweešču wiššpahriģo dšeešmu šwehtku programu Š. L. B. mušškas komiškija žaur šcho šlno, ka 11. aprili noturetã šehdē — šurã peedalijās Rigaš, Widšemes un Kuršemes šoru delegati, dašchi mušškas mahššlineeki un mušškas komiškijas preeškšneeziba — tika uššemtas iš nenotikušcho V. šwehtku dšeešmu krahjumã Nr. 1, 2, 3, 4, 5, 7, 29, 14, 11, 12, 13, 15, 17, 18, 19, 25, 26, 30, 32, 33, 37, 40, 42, 44, 46, 47, 48, 53 apššihmetas dšeešmas. Par Nr. 27, 28 un 41 galigi wehl neweenojās un atlika šcho dšeešmu peenemššanau uš nahškofču šehdi. Beš tam no jauna wehl uššehma: 1) Mwendelšona „Teefã, at Deems“, 2) P. Šurjana „Ši šaulite“, 3) Bortmanška „Šwehtš ir“ ar engeku šori (Nr. 39 weetã), 4) D. Žimšes „Kas tee tahdi“, 5) A. Šurjana „Aiš upites eš ušangu“, 6) Š. Wiegnera „Kã Daugawa waidã“, 7) A. Šurjana „Latwju brahki“, 8) Š. Melngaitka „Kã breedis brehž“ un 9) weenojās ariššan uššemt weenu lihgo dšeešmu žiklu, pee šam nolehma išwehli ššarp Š. Wiegnera, Žimšes un P. Šurjana eekahrožumeem išdarit 27. aprika šehdē.

Šchis dšeešmu šaraktšš, šuru šaštahdot šehde žentās eewehrot 2. aprika wiššpahrejã šapulžē dotos mahjeenus, tiktš apššiprináššanai likts preeškchâ 27. aprika šapulžē, pee šam, žerams, arti galigi notahrtos wifu programas šaštahdiššanau.

Šâ ka par augššmineto dšeešmu uššemššanau šwehtku programã galigi špreedis jau 27. aprika šehdē, tad mušškas komiškija ušajžina mahššlineekus un dirigentus tajã nemt dalibu un lihššš dot par projektã uššemtãm dšeešmam šawas

atšauksmes, tā ari eeteift jaunās dšeesmas, ſewiſchi wiħru
foreem, tiſlab laižigam, tā ari garigam konzertam.

Wehstules adreſejamas Rigaš Latweeſchu Beedribas Mu-
ſikas Komifſjai, Ļauluſchi eelā Nr. 13.

R. L. B. Muſikas Komifſjas preeſchneeziņa.

Rigā, 13. aprili 1909. g.

**Baltijas Seeweefchu Saweenibas pag. waldeš
fehde** notika 15. aprili pulkſten 8 waķarā, Marijas eelā
65, biroja telpās. Ģeraduſchās bija itin wiſas waldeš
loželles un beš tam taħdas 40 beedreneš un beedri, tā ari
rewiſijas komifſija. Neekſtin ar ſawām domu beedrenem
Salagal un Weinstoek atteizās no Saweenibā eememameem
amateem. Preeſchneezeš otrā beedrene uſneħmās darifchanu
weſchanu, to beedreneš un beedri apſweiza ar ſajuſħmu.
Taħlak naħza pahrrunā jautajums par beedru piņas ſa-
pulzeš ſaſauſchanu uš 19. aprili ſaſkanā ar waldeš agrat
taiſti leħmumu. Sapulze notiks augſchminetā deenā „Seeda“
telpās plkſt. 6 un puš waķarā. Šchajā ſapulzē, tā taš jau
agrat ſinotš, notiks jaunās, paſtaħwigas waldeš un padomeš
weħleſchanas, tā ari daſchada inſtrukziju un žitu ſwarigu
preeſchliķumu žaurſtatifchana un peenemſchana.

„S. D. L.“

Paſſaidrojums. Tā tā peħdeajā laiķā. Baltijas
Seeweefchu Saweenibā notikuše ſkaldifchanaš, pee kam daķa
Saweenibas loželķu ženſchās newiš ſekmet ſeeweefchu garigā
un tikumiſtā ſtaħwoķķa pazelſchanu, bet gan wiķu apmuk-
koſchanu un kawē produktiwu darbu, meħš juħtamees mo-
raliķi ſpeeſtas atteiķteeš no pagaidu waldeš amatu iſpildi-
ſchanaš un tamliħdš no kaķras atbildibas.

D. Neekſtin,

Ģ. Weinstoek,

E. Salagal.

Waj Peters Arfadjewiſchs Stolipins paleeķ?

Ķreewijas preſe pagahjuſchā nedekā beeſchi rakſtija par ſcho
leetu. Pat aħrſemes laiķrakſtoš par to parahdijās pa
rakſtam. Tā ka ar P. A. Stolipina eeſchanu, tā wiſpahri
domā, notiktu waldebās wirſeena maina uš galeji labo puſķ,
taķ ari ſaprotama intereše, ka ſabeedribai un preſei, tā
ſabeedribas uſſtatu iſteizejam, atteezibā uš Stolipina eeſchanu
waj paliķſchanu. Wiſpahri ſabeedribā un preſē walda
domas, ka Stolipins weħl paliķš amatā, jo eſot geuħti
beš ta iſtikt. „Nowoje Wremja“ Stolipinu iſteħlo tā
Ķreewijas apmeerinataju, lai gan tam uš poſitiwu raſchigu
darbibu truhſtot uſneħmibas. Bet ja taħdš raſtoš, taķ
Stolipins taħdat darbibaī ari ſchēħeħſchtuš žekā neliktot.
Romeerinatajš waretot kopeji ſtraħdat ar uſneħmigo.

Žihna pret alkoholiſmu. Walſiš domei eeſneegtiš
projektiš pret alkoholiſmu, kura galwenee noſažijumi ir, ka
degwiħnu driħſtā pahrdot tiķai trautoš, kaš naw maſaki par
pušſtopu, — ka degwiħna pahrdofchanaš laiķš apro-
beſchojams un ſaiħſnams, — un ka pagasteem teeſķba ſleħgt
ſawās robeſchās degwiħna pahrdotawas. Šchoš noſažijumus
ari Rigaš trakteeſkeeki atſinuſchi par nepeelaiſchameem, jo
taķ wineem buħſſot jaiſniħſt. Wiķi eſot aiſſuħtiķuſchi
kopā ar Peterburgaš un Maſkawaš trakteeſkeekem delegatu
uš Waſchawu laſķt paraſtuš no tureeneš trakteeſkeekem

preeſch miniſtru preeſchneekam eeſneeđſama luħguma, lai
nepeelaiſtu minetā projekta apſtiprinaſchana. Waſchawā
delegats atradiš ſiķru peekriſchana upee tureeneš trakteeſkeem.

„L.“

Aħrſemes.

Ķaunturķu kara ſpeħš Šchewķeta paſchā wadibā, tā jau
bija paredſams, eeneħma Konſtantinopoli. Žihnās Konſtan-
tinopolē krituſchu un eewainotu ap 3000. Sultanu Abdulu
Ķamidu atzeħla no trona un wiķa weetā eezeħla ta braħli
Reſchadu, kuſch tagad „walda“ tā ſultans Moħamedš V.

— Ķetwa, ar kuru Abdulš Ķamids gaħtiš no trona, ſkan:

Uš jautajuma, kuſch liķtiš preeſchā ſchēch-ul-iſlamam:
„waj taħdā gadijumā, ja iħſtiķigo waldbneeš no liķumu
graħmatam ir liķiš dšebſt ſwariguš ſchariata (=korana) no-
ſažijumus, paſchāš graħmataš liķiš ſapleħſt un ſadeſſinat,
ja wiſch iſſchēħrdejiš tautas nauđu un nelikumiģā kaħtā
peeſawinajees tautas iħpaſchumu, ja wiſch ſawuš apakſch-
neekuš beš liķumiģa pamata, paweħlejiš nogalinat, žetumos
meſt un pee ſpaidu darbeem ſuħtiķ, iſdarijiš daſchaduš
waras darbuš, ja wiſch ſweħrejiš labotees, bet ſweħraſtu
pahraħpdams ir wiſā iſlamā ſaħeħliš biħſtamaš juķas un
eeteepigi paliķdams pee ſawas ženſchanaš, radijiš apakſch-
neeku ſawſtarpeju apkaufchanoš, ja iħſtiķiģee, kuķi juķas
apſpeeduſchi, no daſchadām walſiš malam ſanemot ſino-
jumuš, ka minetaiš waldbneeš atzeķams, ja ſchi waldbneeka
paliķſchana beš ſchaubam atneš kaunu, bet wiķa atzeķſchana
dod eeſpeħju uſlabot walſiš ſtaħwoķķi — walſiš leetu wa-
ditajeem, kuķi iſſchēķir labu no kauna, naw jadod teeſķba,
uſaķzinat to atteiķteeš, waj ari iſſludinat wiķu par atzeķtu?
ſchēch-ul-iſlama atbilde ſkan: „Ķa“. — Nazionalā ſapulze,
kopejā fehde ar miniſtru kaķinetu ſetwu ſaneħmuše ween-
baſķģi noleħma: iſſludinat Abdulu Ķamidu par atzeķtu no
ſultana un kaſiķa trona, bet wiķa weetā par taħdu eezeķt
liķumiģo mantineeku Moħamedu Reſchadu. Nazionalās
ſapulzeš deputaķija peħž tam dewuſeš ar ſchihdu Ķaraso
preeſchģolā pee Abdul Ķamida un nolaiķija ſetwu. Abdulš
Ķamids peħž ſetwas nolaiķſchanaš iſteiziš ſawu briħneſchanoš
par to, ka tauta pret wiķu iſturoteeš tik žeeķķrdigi, kuķ
tatschu wiſch to miħlejiš gluſchi tā tehws. Liħdš ar to
wiſch iſſklaidrojiš, ka padodotees ſawam liķtenim. — Pee
Reſchada eſendi ſuħtiķā deputaķija ſaſtaħwejuše no ſena-
toreem Ķſmaila-Ķaķija, Muķtara-paſchā un parlamenta
preeſchſehdetaja beedreem Talaata un Ariſtida. Deputaķija
paſtaķojuše Reſchadam-eſendijam, ka wiſch eezeķtiš par ſul-
tanu, pee kam taš iſteiziš ſawu preeķu par to, ka wiķam
laime buħt par pirmo ſultanu konſtituzionalē Turķijā. Peħž
tam wiſch eeradees kara miniſtriķā, kuķ ſanahkuše kopā ari
tautas ſapulze, lai buħtu kaħt pee ſweħraſta žeremoniķas
konſtituķijai.

Sultana Abdula Ķamida laimigaš nogahſchanaš deħt
tika iſſludinati tautas ſweħtki un Konſtantinopole teħrpās
ſweħtku rotā. 101 leelgabalu ſchahweeš weħſtija par
waldbneeku mainu. Atzeķtaiš ſultans droſchibas deħt aiķ-
weſtiš uš Salonikeem. Wiķam liħdšbrautuſchāš 11 ſeewaš,
2 printſchi un 6 biķuſchāš ſwiķas perſonaš. Staiķā, kura

bijuse eelenta no kara spēka, wīnu ņagaidijuschi daschi eerehđni un Robilants pašā. Kawalerijas nodatas apfardstbā wīnāch nowests us Mantinija wafarnizu, kurā tam buhschot us preekšču jadstiwu sem stingras kara spēka usraudstbas. — Pehz daschām sīnam turpreti wīnu wehl weđschot us Monastiru un tur eerahđschot usturas weetu.

Sastahđits ari jauns kabinets. Leelwefirs paleef Dewfiks pašā, eefschleetas usnemas Ferids pašā, kara ministriju Adrianopoles korpusa komandants Salichs pašā, juhleetas Misa pašā, pahrejee paleef tee pašchi wejee. Bet jaunurki ar scho pirmā konstituzionālā sultana pirmo ministriju nemeerā un tai parego drihsu galu. Ašjas Turzija pa tam plosas nemeeri. Reatzijas ņmtgalwainais neswehrs wehl naw no jaunturkeem pagalam nowektis. Kamehr jaunturki pa Konstantinopoli tura bahrgu teefu par dumpja

Mahmuds Scheffets pašā,
turku armijas un flotes wirspawehsneefs.

dalibneeteem, tamehr pa Ašju turki flakte armenus. Adanas apgabalā ween pehz daschām sīnam apkauti 30,000 (last trihsdesmit tuhsstoschi) armenu.

No Merfnas ņanemta atkal ustrauzofcha sīna, ka apstahkti Adanā palikuschi kaunaki. 26. (13.) aprili, tur atkal noslepkawoti 2000 zilweki, pee kam slepkawofchanas darbi pašrahđati ņwehristā kahrtā. Apstahkti palikuschi bibstami ņewischi tadehđ, ka pee slepkawofchanam peedalotees ari turku saldati, tā ka jabaidotees, waj tikai kahda kara spēka nodata neusbrulschot ari teem armeniem, kuri meklejuschi patwehrumu misonaru mahja. Apdraudetas ari ahřsemneeku dsihwibas, jo Wahzijas-Lewantinas kofwilnas ruhņneežibas Sabeedribas tantori jau islaupiti un ņagrauti.

Konstantinopolē, 28. (15.) aprili. „Stefani agentura“ sīno: Konfuku sīnojumi apliprina, ka Koffabā un Adanas wilajetā jau 4 deenas plosas nemeeri. Wifs teef ņadedstnats un ņagrauts. Frantschu kreifers aishgahja us Atakio. Weetejais garidņneefs luhđsa Stalijas waldbibu,

ņuhđit lugi, kuršč waretu usnemt franziřkaneeščus. Weirutā ņalafas behđgi, tadehđ tur jau juhtams pahrtikas lihđsektu truhđtums. Kahđā bahņizā, kura atradās netahđu no Adanas, ņadedstnati 100 misonaru.

Konstantinopolē, 1. maiā (18. aprili). Adanas apfahrtņē nemeeri turpinās. Ari Diarbekrā ņadumpojuščees kurti un usbruhđ tikpat armeniem ka turkeem. Kilitija beg un tur teef apkauti kristitee. Brusā chodščas ņamufņajuschi us dumpi weetejos eedstiwotajus un teef isdariti waras darbi. Weetejs kara spēks ari ņazehlees. Us Schewketa pašā pawehli aishđhđiti no Salonikeem us Brusu, Merfnu un Aleksandretu 4 pulki.

Konstantinopolē, 30. (17.) aprili. „Daily Mail“ raksta, ka sultana Abdula Hamida leelakā daka ihpaščumtā noguldita, ka tagadejā waldbiba to newar apkshlat. Wispahř ņinaja to, ka Abduls Hamids weenmehř tureja pili pahři par 2 miljoni ņaidrā nauda, bet ņchi nauda, neņkatotees us ruhpigako mekleščanu, lihđs ņchim wehl naw atrařta. Jaunajam sultanam naw nekahđas mantas. — Jaunais sultans isfludinajis, ka eewedischot wispahřejo kara klauřibu un ka armijā peenemščot ari kristitos.

Abdula Hamida dehls Barchan edins aishđhđis us Arabiju. Mekā wīnu pehz daschām sīnam isņautschot par sultanu.

Bulgarija no leelwalstīm tagad atsihta par neattarigu, patstahwigu karaka walsti.

Kreewija un Anglija eejauntusčas Perřjas eefschejās leetās. 30. (17.) aprili **Kreewu kara spēks** generata Snarřka wadibā **eegahja Tabriřā**. — Perřija, redsams, nahđ pilnigi sem Kreewijas un Anglijas eespaida un lihđs ar to saudē ņawu neattaribu. — **Marokas** sultans Mulejs Hafids eelentks ņawā residenzē Jefā.

Tandscherā, 29. (16.) aprili. No Jefas sīno, ka dumpineeka wadona Gl. Rogi leeta ejot us preekšču. Wīnam peebeedrojuschās wifas ziltis ap Jefu. Sultans ņawelk ņawu kara spēktu Jefā. Wifa seme ir nemeerā.

Tandscherā, 29. (16.) aprili. Mulejs Hafids pawehlejis no wifam peekrařtes pilsehtam: no Tandscheras, Larasčas, Sasi, Masagana un Mogodara ņuhđit us Jefu pehz eespehjas leelatu kara spēktu, jo wifē kabili Jefas apfahrtņē dodotees pret Jefu. Pehz daschām sīnam, daschas ziltis isfludinajuschas par sultanu Rogi.

Londonā, 1. maiā (18. aprili). „Daily Telegraph“ sīno, ka naidigās ziltis eelenusčas Jefā Muleju Hafidu un apturejuschas katru pahrtikas weelu eeweschanu. Suhtneežibas apdraudetas.

Solandijai nu beidsot tatschu troma mantineefs; jo karaleene **Wilhelmine** pehz 8 gadu ilgās laulības ar wahžu prinzi Heinrichu dšemdejuse meitinu, kura nosaukta par Sultanu Luifi Emu Mariju Wilhelmini.

Watejas wehstules.

Studenteenem — Bernē. Juhřu rakstu ņanemam. Rodrusařim.
W. — Parise. Juhřu wehleschanos ispidisim.
B. — J. — Ja.

Redactors: Dr. philos. P. Sālits.

Špahņneefs un isdewejs: Dr. phil. Arnolds Plates.

Rigas Laukfaimneezibas Zentralbeedribas konjuma weifals

Telefons 4304. Terbatas eelā Nr. 35. Telefons 4304.

Weenigais preekščstahwis Latwišā
preekšč

Osborne plaujmaščinam un daščadeem
semkopibas darba riškeem un

R. Bechera arkleem.

Preekščstahwis Alfa-Laval separatoroem.

Peedahwā: Wišadus mahkšligus mehslus. Dezimal-
fwarus daščados leelumos, strikus, groščus, strenges,
kehdes un t. t. Peena kannas un kahrstuwes. Sweesta
kulamas maščinas, sweesta preses un formas, perga-
menta papiru un t. t. Peena ismekleščanas aparatus
un peederumus preekšč lopu pahrrangu beedribam.

Original Nobel'a

≡ ratu ašes, ≡

original Mochow'a

ratu atšperes

ir nepahršpešjamas. — Dabujamas no kraščjuma

Hugo Hermann Meyer, Rigā.

Wišada weida maščinas.

Pirmā Rigas ratu atšperu un ašu fabrika

J. M. Kramer, Rigā,

Bešču eelā Nr. 9, telefons Nr. 1107.

Spezialitates: ratu atšperes un ašes, patent, puspatent
un smehru ašes, ša ari wišas ratu dašas,
ratu kronus wairaf. fašon., atšaitu ščarnires.

Kaščpščlus, rumbu rinkus, diščteles rinkus, ilšču ščarnires, ratu
turwus, greeščas buščes, iščgreščojumus wairatos fašonos.

L. N. Woronzow,

Kalku eelā Nr. 38, Gungu eelu stuhri,
peedahwā leelā išwehle par mehrenām zenam

≡ eefwehtiščanai ≡

melnus un kraščainus wilnas štofus

labāšas kwalitates

gludoš audumos, jaunām strišpam, diagonal un fantaščju musturos
rašlaf:

batistus, muselinus, satenus, kristalines,
ginghams, noppenlustres.

Preekšč

≡ jaunbuhwem ≡

špezieli loģu apkalumus,

beš konkurenzes

darwu atšleģas, fabrikas un ari rolas darbs, turām fewiščki wišas dašas,
šā fleščjamaš u. t. t. ir no tašamās dšels.

Škalu naglas.

Kraščus un plihtes apkalumus,

wišadas mašderu kraščas, perņizu, jumta papi, darwu, loģu štilus,
fehka leetas un wišadus amatneezibas riščus peedahwā fewiščki le h t i,
dšels gultas leelā išwehle par lehtakam zenam, madratsči

M. P. Silleneeks, Rigā,

Angļu magasina,

Terbatas eelā Nr. 7.

Telefons 1949.

Šis tilai ar ščo etiketi!

Pšereet! tilai labato, barojošā un lehtako bešal-
košola atšpiršinošā un galba dšereenu.

Bilz Sinalco!

Franza Hartmana Sinalco akščju šabeedribas
Detmoldā.

General šweetneeks preekšč Baltijas gubernam
Seemel un Wafara Kreewijas

G. Lukiewicz,
Rigā.

Wišu mineraluščdeu fabrika un augļu limonades iš dabigām
augļu šulam, sem pastašwigas šimika un prowisora wabišas
un kontroles.

Bešču eelā 14, tel. 41-25, pašča namā.

Poliktawas: Wež-Dubultos, Telegrafu eelā 2, Karlsbades
eelu stuhri, Bilderlinoš un Kemeros.

Pirmā Kreemu Apdrošināšanas Beedriba

dibinata 1827. Sw. Peterburgā.

Pilnīgi eemalfats pamata kapitāls 4,000,000 rbl.

Reserwes kapitāls (ult. 1908. g.) 11,000,000 "

Uguns apdrošināšana. Dīhwibas un reņšņu apdrošināšana.

Kolektīvu un atsewišķku nelaimes gadījumu apdrošināšana.

Dzieszēku un tvaikoku nelaimes gadījumu apdrošināšana

us wīfu muhšču un pret weenreifešu masu premijas maksu.

General-agents:

R. John Hafferbergs, Rigā,

Kungu eelā Nr. 22.

Agenturas:

Arensburgā: H. Schwallbach.
 Ainaschos: Jul. Erhardt.
 Mulkņē: Dr. B. Raue.
 Adammuischā: C. v. Gutzeit.
 Bolderajā: H. Uniwēr.
 Kemeros: Jul. Baehr.
 Lejas muischā }
 Walfas apr.: } A. Wilhelms.

Limbaschos: Lh. Hansen.
 Lubanē: A. Augustin.
 Mas-Salazē: Dr. E. Kofit.
 Neubadē: P. Moltrecht.
 Opē: A. Ruffsbach.
 Ruhjenē: Dr. A. Lane.
 Strihweros: M. Rose.
 Stujenē: W. Semel.

Smiltēnē: Paul Lusch.
 Slotā: Rob. Walter.
 Stufmanos: K. Keefner.
 Walfā: K. Schmidt.
 Walmeerā: A. Heffe.
 Werawā: Dr. A. Karp.
 Wez-Gulbenē: v. Glasenapp.
 Zehsis: Wilh. Trampedach.

Salmu zepuru lakas

isbalojusču un nespodru salmu zepuru krahsotšanai un usspodrināšanai 11 nianšes

par flakonu 20 tap.

Krahsu kartes ar lakeleem salmu mustureem atkalpahrdevejeem peesuhta par brijwu.

Krahjumā leelatās apteeku pretšču tirgotawās.

J. C. Koch, laku fabrika,

dibinata 1842. — Telefons 417.

Skrodera palihās

pee labās algas un pastabwiga darba war peektitees ari ar wehstuli. Rigā, Lorf-eelā 2, p. Skudre.

Dziesls gultas, behrnu ratinus, masgajamos stekus, petrolejas wahritajas, tehjataehinas,

emalj. wahrams traukus, petrolejas krahnis, stikla un fajansa pcezes, nikela un alfenida pcezes, peedahwā pa lehtatām zenam

J. E. Mufschke

lampu fabrikas noliktawa

Terbatas eelā Nr. 18.

Metala kapu fronti
leelā iswehlē lehti.

W. K. Riessling,

Rigā, piano magalina, L. Jehkaba eelā 8, blakus birchai.

Fligeli, Pianino, Harmoniumi,

Klaweeru spehles aparati, Hošču skapji
tikai labakee fabrikati par mehrendām zenam.

Plakati

atteezotees us eesju bilešču nodolli teatreem, koncerteem un ziteem isrihkojumeem peh; Widsemes gubernatora noteikumeem dabujami **Grusta Plates** drukatawā, Rigā, pee Petera basnijas un Skahrnu eelā 31.

Tščuguna leetawa, granita sahgetawa un slihpetawa

J. Lahzis, Rigā,

Pletenberga eelā Nr. 19. Telefons Nr. 2487,

peedahwā daschadus granita, marmora un tščuguna kapu krustus un peeminellus, kapu beakus, fehdes (is tščuguna), kapu sehtas (is tščuguna un kalamas dziesls) un metala kronus par mehrenam zenam. Apstallejumus peenem un pahrdod no krahjuma fabrikas noliktawā, Terbatas eelā Nr. 26. Telefons Nr. 986.

Zenu rahditajas isuhta bes maksas.

Basla adrese: J. Lahzis, Rigā.

Twaika krahsotawa un kimiska tihritawa

J. Anspach, Rigā.

Peenemščanas weetās:

Aleksandra eelā Nr. 101 (fabrikā).

Aleksandra eelā Nr. 24, Brigadera namā.

Suworowa eelā Nr. 11, Berga namā.

Leelā Kehnina eelā Nr. 2, J. Anspacha mant. namā

Smilšču eelā Nr. 1/3, pee birschas, „Kofjas“ namā.

Baltijas fehklū andsefchanas fabeedribas

==== Rigas filiale ====

pahrdod un peefuhta sem pilnigas galwofchanas par fehklū tihribu un dihgfchanas fpehju, tā ari galwo, ka ir pilnigi bes ahbolina fihda

wifas sortes ahbolina, plawu sahles, lopu rahzenus, burkanus, labibas firmu, wihku un mesdja fehklas.

Kantoris leelā Pils-eelā 16, spihkeris Arsenalu eelā 5, no 1. maja fch. g. Kantoris buhs Kalku eelā 7. Pastellejumi zaur wehstulem teek us pehzmakfu par dsellszeku issuhtiti.

Wispahrigs wahjums.

Ihtis walstspadomneeks Dr. med. M. N. Popows Sw. Peterburgā: „Dr. Hommel'a Hematogens dewa man diwos nerwu wahjuma, apeties truhstumu un wispahriga wahjuma gadijumos ihfakā laikā apbrihojamus panahkumus. Es grihu fewifchki usfwehrt, ka abos gadijumos eepreetsch diwos mehneschus zauri wišdaschadatos lihdselkus biju bes panahktumeem ihleetojis.“

Dr. Hommel'a Hematogens ir no wairat tā 500⁰ eefsch= un ahrijemju profeseoreem un ahrijem par wišlabato atsihts, dabujams wijās apteekās un apteeku pretfchu pahrdotawās. Beeprafot fewifchki jaušwewer **Dr. Hommel'a** Hematogenu un pafakbarinajumi jaatraida.

840 augstako godalgu.

Tirdsneezibas nams

„ALFA-NOBEL“

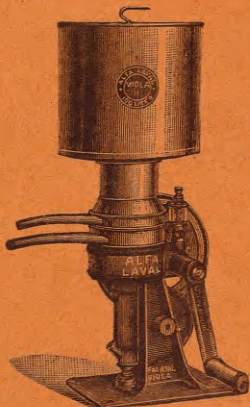
Warschawā.

Smiltā.

Sw. Peterburgā.

Par 30 gadus ilgo

„Alfa-Lawal“ separatoru

pastahwefchanas laiku wiau nemitēdamees pahrlabojumi bij arweenu par mehrki konturentu zenschanam, peespeeschot winus peenemt weenu waj otu pahrgrosijumu, ka gandrihs wiš wiai peenehma „Alfa“ schihwifschus; bet patezotees daudsgadigeem peedfihwojumeem un tam, ka pehdejee „Alfa“ separatoru pahrlabojumi ir patenteti wifās semēs, wiau tihra nokrehjofchana, weeglagaita, isturiba un buhwes weenkahrifchiba

➔ paleek nefafneedsamas ➔ preetsch ziteem.

Katalogus un profpektus issuhta us peeprafijumu par walti.

Pahrdotas ir 800,000 maschinas.

Skaistuma sepes „JDEAL“

SELTA MEDALIS LONDONE 1906

GI. 20 K.

KOSMETISKS LABORAT. „AVANCE“ RIGA

Fabrika: Awotu eelā Nr. 21. Koliktawa: Kauf-eelā Nr. 10, pee Maas.

No 4711

Parfims Cordiale

jannus leelists

Modes parfims

nefahdijnamā smaršas pilnibā un stiprumā.

Ferd. Mühlens

Kelnē pee Reines un Rigā.

Schuhnu eelā 15.

Wišur dabujams.

Reimatisms, padagra, ischija, lausejs
guhšchās, widutšcha šahpes, nerwu šlimibas.

Cewehrojams atradums !!

Skatram, kas zeesch ar šahbu no augšchā minetam šlimibam,
peesubhtam interesantu grabmatu, kura iškaidroti lihdselki
ahšrai un pamatigai dšeedinašchanai.

Defahdas šahles, ne eekšchigi ne ahriigi,

ne eerihwešchamu,

ne plahksterus,

ne bandaschās,

ne jostas,

ne mafaschju,

ne dietu.

Sewišchki mehs wehletos muhju grabmatu peesubhtit teem, kuri bes panahkumeem
leetojuschī wīšadas šahles, un apmeerinašās ar domam, ka jāzeesch wīšu muhšchu.

Mehs wafinojam preeša wehri wīšeem, kuri šewi eekfata dar
neišdšeedinaameem!

Ar nošchelošchanu jāšala, ka leelata dala reimatizma šlimi
neewehro, ka, ja neišdšeedinašās pilnigi, šlimiba eewepojās
arween wairat. Gīšts lehnām ištatas pa wīšu organizmu,
eewaino jāunas weeta: un fagatawo jāunas zeeschānas.

Katru gadu Kreewijā mirst tuhsttošchēm zilweku ar ta šau-
zamo širdškaiti; ištats eemešlīs pateesibā jāmekle eelaišā (wežā)
reimatizma waj podagra.

Nauda naw wajasdšiga.

Mehs grabmatu iškubhtam bes mafas katram, kas to wehlas.

Neewenam šlimneekam newajadsetu ne minuti wīlzinatees, jo šchīs ga-
dijums par daudz šwarigs, lai to atšahstu neewehrotu. Aprobeshojat šawas
zeeschānas un nefagatawojet šew preešchlaizigu nahwi, kad ir eespehjamš no
organizma iškubht wīšus reimatizma un podagra dihklus. Dšihwe jums atkal
buhš mihta un wareset šāneegt leelu wezumu. Peeprašet no mums tuhlin šcho
grabmatu, paleetot peesubhtišchanai 2 dšemir šapeiku mafas un ukratštat
šawu wahedu un adrešt škaidori un šalafami un juhs atradišet šinas par dih-
waino atradumu, ne par pabrejšcho, bet par reimatizma, podagra, ischija,
lauseja gurnoš, widutšcha šahpju, nerwu un žitu šlimibu galigas iškšeedešchānas,
kas želas no mihtalu škabbetu šatrahšchānās organizma.

Adrese (šuru war šcheit iškreešt un uštšipinat uš šuwerta):

Fakir G. m. b. H., 573 Berlin W. 15. Deutschland.

(Химико-Фармацевтическое Общество „Фаврль“ въ Берлинъ W. 15.)

Pehrzeet ahtrichujamas mašchinas

„Baltica“

Winas ir bes konturenzes, weentahreshchātās un išturīgātās
konstrukzijas. Ideals no šchuwmašchinām, kas ušlabo
darba špehju un dod labu pelnu.

Dabujamas tikai

J. Kronberga šchuj-, adamu mašchinu
un welošpedu weikalā,
Rigā, Kungu eelā Nr. 28.

Lehtaki par wīšeem!

20 rubl. weeta tikai 5 rubl. 50 kap.

Iškubhtam šatram mašumā par leelumā
webrtamu ženu 18 wehrtīgās nepezeeschchāmas
leetas: 1) krahšchmu atkl. kungu tab. pulštēni
wīšaug. lab., ištos Genšes platanos, melna
angļu tehrauda ar balteem ištrotaj. un krahšchmu
šudraba plati dr. monograma, ušweltašs 40 štund-
reiši. 2) krahšchmu lehdi, kura nekad nepaleek
melna, no muhšchigi balta metala. 3-8)
6 dāšchadā šafonā šudraba brelošus 84. prowes.
9) škaištu angļu modernu ahdas portwapirošu
(mafā atšewiškki 200 kap.) 10) ahdas portmoneju, ahšewes ištah-
dajuma, 6 nodatas ar mešaniku aiškšehšamo un štampeli. 11)
škautšchuta štampeli ar pastšelletaja krukštam, tehma un šamilijas wahedu.
12) pubelite ar krahšchmu preešch štampes. 13) ištū Solingās bahšchās
naši „Šiena“ ar galwojumu uš 5 gadi. 14) aušfarga šutrali preešch
bahšchās našcha (našcha weeta iškubht ari grebšenu no ištā šelta
56. prowes). 15) Dr. Kocha muntšutu nekaitigat šmekšchānai. 16)
špītšchtu šajiti no ištā balta metala. 17) šabatās naši no angļu
tehrauda. 18) šamta mafši pulštēna aišfargahšchānai no bojahšchānas.

Wīšus šchos preešchmetus ar šegtu pulštēni 1 rbl. dargaki.
Šegti pulštēni no jāuna šelta, kas nekad nepaleek melni, ar wīšeem
preešchmeteem 8 rbl. Šegti šudraba pulštēni, wīši 3 wahši 84. prow.,
koti mašwi, wīšaugštātās šortes uš 15 ahmeneem un wīšam leetam
11 rbl. Pulštēnus iškubht ruhwiigi noreguletus un galwošchānās
raštu 8 gadeem. Iškubhtam ar uštšutu pehžmafšu bes eemafšās. Adrese:
Складъ женеvскихъ часовъ Торг. Фирмы Гргорій Шнилевскій и Ко.
Варшава, 155-2. Уš Sibiriju iškubht tikai pehž 2 rbl. eemafšās
šanemšchānās.

Leelumā!

Mašumā!

Brahli Streiff, Rigā,

Marštatu eelā 6, pašcha namā, Grehžineeku eelās tuwumā

(agr. leelā Grehžineeku eelā Nr. 11).

Krahšchmu leestirgotawa

peedahwā buhwes šefonai šahloetes: wīšas mahldern krahšchās atšiti labatā
labumā. Šaišchu un tumschu širnišu no G. Ch. Šchmidtā šabrikās, šafas,
lihmi, šehrekeli peelipinašchānai u. t. t.

J. Nicklas, Rigā,

eerotšchju kalešu meistars.

Manā

eerotšchju magasina

atrodas

tagad tikai

leelajā Šmilšchju eelā 9,

netahlu no biršchās.

Filiale Jelgawā.

Leelakā iškubht pa lehtakām ženam.

Leelakā iškubht chānas darbnija.

„Waldschlöschhena“ Merzens.